Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5145 ԵՈՒԼԻՍ 24/6 ՕԳՈՍՏՈՍ 1903 ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 13 ՃԷՍԱԶԻԻԼ, ԷՎՎԷԼ, 1321 Ի. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 5145

درعلیه‌ده غلطه‌ده ﴿ آره‌ول ﴾ غزته‌سی اداره‌خانه‌سی

Նամակ կամ որ եւ է գրութիւն պէտք է ուղղել
ԱՐԵՒԵԼՔ ՕՐԱԹԵՐԹԻ
ԽՄԲԱԳՐՈՒԹԵԱՆ
ՊՈԼԻՍ, Ղալաթիա, Քամանցօ փողոց թիւ 8

Les Annonces sont reçues
à la Direction du Journal "ARÉVELK,,
Galata, CONSTANTINOPLE

20 ՓԱՐԱ 20

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԹԵՐԹ

ԱԶԳԱՅԻՆ, ԳՐԱԿԱՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պոլսոյ եւ գաւառներու համար տարեկան	140	դրս
» » » » վեցամսեայ	70	»
» » » » եռամսեայ	40	»
Օտար երկիրներու համար տարեկան	40	Ֆր.
» » » վեցամսեայ	20	»

Դրամի փոխարէն փոստային փուլ կ'ընդունուի, 115 դրուշի փուլը 100 դրուշի հաշուով:
Տեղական Թղթատարի ծախքը բաժանորդաց կը վերաբերի:

Ծանուցմանց համար պէտք է դիմել ուղղակի խմբագրատուն:

20 ՓԱՐԱ 20

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

Ռուսահամերիկեան յարաբերութիւնները չշտկուեցան դեռ։ Քիշնէվի դէպքերուն համար Միացեալ Նահանգաց մէջ առաջ եկած յուզումը Ռուսաց Ցիրերուն դպաւ չատ դէշ կերպով։ Չի կը տեսնէին թէ բոլոր Եւրոպա անտարբեր կեցած ատեն՝ միայն անդրանտլանտեան Ամերիկան էր որ կը յուզուէր եւ կը յուզէր աշխարհը այդ դէպքերուն առթիւ։ Ուստի բնական է թէ Ռուսերը դիւրաւ չէին կրնար մարսել Ամերիկացւոց ըրածները, որոնք իրաւ է թէ ոչինչ ուղղակի ազդեցութիւն չբերին ռուս կառավարութեան ընթացքին վրայ, բայց ամիսներով աշխարհի ուշադրութիւնը լարած պահեցին դէպի Ռուսիոյ հարաւակողմը պատահած աղբալի անցքերը, որուն անուղղակի օգտուողը սա եղաւ որ ռուսական կառավարութիւնը առանց ցուցնելու թէ ազդուած է Եանքիներու ըրածներէն՝ ինքներին ձեռնարկեց պատժել նոյն սսկալի խժդժութեանց հեղինակները, պաշտօնակ ընելով գաւառին կուսակալը եւ կարգ մը մեծ պաշտօնատարներ, եւ ներքակալելով հարիւրաւոր չարագործներ, որոնք դատական քննութենէ մը յետոյ պիտի քաւեն իրենց ոճիրները՝ թերեւս Սիպերիոյ հանքերուն մէջ, եթէ երբեք այդ ձերբակալութիւնները ու դատավարութիւնները լոկ ձեւի համար չէին։

Ամէն պարագայի մէջ ոսկայն դեռ ձգուած են ռուսահամերիկեան յարաբերութիւնները, եւ այժմ ռուսական մամուլը գրեթէ միահամուռ՝ վերջն տրուած կարգախօսի մը հնչակներուն պէս՝ ատնանկ ուժգին յարձակում մը սկսած է Միացեալ Նահանգաց դէմ, ամբաստանելով զանոնք անգթութեան եւ աւարառութեան ոճիրներով, որ կարծես թէ Քիշնէվ Ամերիկայի մէջ ըլլար, եւ հոն տեղի ունեցած ծանօթ դէպքերը Անդլանտեանի արեւմտեան ափանց վրայ տեղի ունեցած ըլլային։

Երկու երկիրներուն միջեւ տիրող այս ցրտութիւնին օգուտ քաղելով Ճապոն ամենայն զօրութեամբ առաջ կը մղէ Մանչուրիոյ խնդիրը, դիտնալով թէ ամէնէն յարմար առենն է Միացեալ Նահանգները չարժելու ի նպաստ իր քաղաքականութեան, որ ասկորդ է ըսել թէ, ամէնէն աւելի կը շահագրգռուի Մանչուրիոյ պարպումին խնդրով։ Գործը այժմ այնքան տաքցած է որ վառոդի հոտն անգամ առնողներ կան սար հոտառութեամբ օժտուողներուն մէջ։

Օսմանեան դեսպանն ալ իր յանձնարարագիրները մատոյց Սերպիոյ Բեղրօնի։ Թագաւորին եւ հաստատուեցաւ Պէլկրատ։ Բոլոր տէրութեանց դեսպաններն ալ նոյնը ըրած են արդէն եւ պաշտօնապէս ճանչցած նոր Թագաւորը եւ իր կառավարութիւնը։ Մնացած է միայն Անգլիա որ ձեռնպահ է ասկաւուին, թէեւ Լոնտրա է. Թագաւորը սիրալիր հեռագրով մը պատասխանեց Բեղրօ Ա.ի գահակալութիւնը իրեն ծանուցանող հեռագրին։ Հետաքրքրական է ուրեմն տեսնել թէ մինչեւ ե՞րբ պիտի տեւէ այս ձեռնպահութիւնը եւ թէ ինչ պիտի չահի Անգլիա իր այս ընթացքէն։

Բայց ո՛րչափ որ ուզէ թող տեւէ այդ ձեռնպահութիւնը, խնդիրը սա չէ, Դանուբի եւ Սաւայի ջուրերը իրենց ընթացքը երբեք չեն փոխեր, ոչ ալ կը կասեցնեն Պէլկրատի առջեւ, բրիտանական քէնին երեսէն, այլ խնդիրը սա է թէ քանի որ Լիսպոնա՝ եւ Աւստրիա որոնք 1897էն ի վեր անկեղծ համաձայնութեամբ որոշած են համընթաց երթալ, իրենց դեսպանները Պէլկրատ պահեցին յունիս 10ի եղերական դէպքէն ետքը եւ փութացին ճանչնալ նոր կառավարութիւնը, այլ եւս ո՞վ չէր գիտեր թէ միւս տէրութեանց տարբեր ընթացքը, իրենց դեսպաններուն առնել քալելը, ձեռնպահ մնալը եւայլն ո եւ է ազդեցութիւն չէին կրնար ընել Սերպիոյ ներքին գործերուն ուղղութեանը վրայ։ Ահա իրողութիւնները ցոյց տուին թէ ամէնուն հետեւանքը ինչ եղաւ, եւ այսօր միայն Անգլիա է որ յամառած կը կենայ իր ձեռնպահութեանը վրայ։

* * * Վերջերս նորէն լուր ելաւ թէ Սպանիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ ներքին համաձայնութիւն մը կնքուած է։ Այս լուրը Պիրէնեանց երկու կողմի երկիրներուն այն կարգի լրատուներուն մտքին ծնունդն է՝ որոնք իրենց ընթերցողներուն թիրած ուշադրութիւնը սրելու համար՝ երբեմն երբեմն sensationnel լուր մը ստեղծելու հնարքին դիմելու կարօտ կը զգան ինքզինքնին։ Ասկէ աւելի չարժեր վրան խօսիլ։

* * * Այս կարգի լուր են նաեւ բոլոր այն զրոյցները թէ այս կամ այն տէրութիւն այս կամ այն կարգինալին Պապ ընտրուելուն թեր կամ դէմ են, զի ինչպէս ուրիշ անգամ ըսինք, բնաւ մէկին փոյթ չէ թէ ո՞վ կ'ընտրուի կամ չընտրուիր, քանի որ ընտրուելիքն ո՞վ որ ալ ըլլայ, ոչ մէկ ազդեցութիւն կրնայ ընել միջազգային կացութեանը վրայ։ Ատոր համար է որ չորս կաթոլիկ տէրութիւնները, Ֆրանսա, Աւստրիա, Սպանիա, Բորթուգալ, չպիտի ի գործ դնեն իրենց Վեթոյի իրաւունքն անգամ, զոր ունին մէյ մէկ կարգինալի դէմ։

Գալով կարգինալաց այն բողոքին զոր ուղղեցին տէրութեանց՝ պահանջելով աշխարհական իշխանութեան վերադարձը, այն հարիւրաւոր բողոքներուն վրայ թիւ մը ալ աւելցուցին եւ անոնց պէս անլսելի մնացին, որոնք 33 տարիներէ ի վեր անդադար ուղղուեցան վերջին երկու Պապերուն կողմէ եւ միշտ անարձագանգ մնացին եւ որոնք պիտի կրկնուին ու չարունակուին դարձեալ նոր Պապին կողմէ, եւ դարձեալ միշտ ձայն բարբառոյ ի Վատիկանի պիտի մնան։

Մ. ՆԱԹԱՆԵԱՆ

ԻԶՄԻՐԵԱՆ ՔՐՈՆԻԿ

(Թղթակցութիւն «Արեւելքի»ի)

Տէր Մելքիսեդեկ Սրբազանի կտակին շուրջը.— Իզմիրցոց համոզումը.— Մ. Մամուրեան ուզի եւ Կ. Նաւասարդեան կը մերժեն ընդունիլ իրենց համար սահմանուած կտակաբաժինը.— Կտակը անվաւեր.— Պէտք է բեկանի կտակը.— Կրտակին բացումը.— Հանրային կարծիքը։

ԻԶՄԻՐ, 21 յուլիս

Մելքիսեդեկ Սրբազանի կտակը կարդացիք անշուշտ. բայց ի՞նչ կերպով, ի՞նչ վրան բաց անիրաւութիւններով պատրաստուած ըլլալէն լուր չունիք հարկաւ։ Օ՜ն ուրեմն, ժամանակ է ամէն ինչ պարզելու, ամէն չահատակութիւններ մերկապարանոց ընելու, հասկցնելու համար թէ Տէր Մելքիսեդեկ Սրբազանի համակիրներէն ոմանք հանգուցեալին դրամին համակրողներ եղած են միայն։

Կտակը պատրաստուելէն եւ անոր գոյութենէն մարդ լուր չունէր. ո՛չ քահանաները, ոչ Վարչութիւնը, ոչ ժողովուրդը, եւ ոչ ալ կտակատարներէն մէկը՝ Ա. Լալաեանց, քանի որ այս վերջինը կտակին թուականէն առաջ արդէն մեկնած էր Իզմիրէն։

Ուրեմն ո՞վ գիտէր. Տիվրիկեան եւ Դաղտաղլեան. ո՛վ են ասոնք. մէկը ուսուցիչ, իսկ միւսը պաշտօնեայ, երկուքն ալ պարզ երկու անհատներ։ Անդին Քաղաքական ժողով մը, Տնտեսական Խորհուրդ մը, Կրօնական մարմին մը կայ, որոնց եւ ոչ մէկը լուր ունէր այդ կտակէն։ Եթէ հանգուցեալը լուր ունենար, ամբողջ Իզմիրցիք կ'ընդունին թէ Տէր Դեւոնդ քհնյ. եւս մանակից պիտի ըլլար իրաւամբ կտակին, զի ինքն էր ամենէն աւելի յոգնողը։ Սրբազան հիւանդին սնարին մօտ ալ եւ գիւղեր հսկողը, մանաւանդ Նորին Սրբազնութեան գրեթէ ոչքին լոյսը եղող միակ քահանան։ Իրաց այս վիճակին մէջ՝ եթէ լուր ունենար Սրբազանը կտակէն, հարիւրին հարիւր վատահ եմ որ Տ. Դեւոնդ եւս մաս մը պիտի ունենար անկէ։

Կտակը պատրաստուած է Սրբազանին մահուընէ 8 –10 օր առաջ, այսինքն այն օրերը երբ մենք Արեւելքի մէջ հանգուցեալին առողջական վիճակը իւրաքանչիւր օրուանը զատ զատ եւ թուականներով տեղեկագրած ենք։ Փա՞ռք Աստուծոյ ողջ են հանգուցեալին հսկող սպասաւորները եւ այլն։ Ի՞նչպէս կ'ըլլայ որ յանկարծ այդ կտակին թուականը Ցունիս 1 կ'ըլլայ։ Ասկէ զատ ո՞ւր են վկաները։

Հանգուցեալ Սրբազանը իր կտակին մէջ 15 ոսկի կը նշանակէ Ներսէսեան որբանոցին եւ 100 Հոգ. Որբանոյ որբանոցին. ինչո՞ւ. Սրբազանը ի՞նչու այդ տագին խորութիւնը պիտի դներ քոյր եւ եղբայր որբանոցներու միջեւ։ Հանգուցեալ Մամուրեանի շիրմին համար կտակուած թէ՝ քսանհինգ ոսկին եւ թէ Կ. Նաւասարդեանի կտակուած միւս քսանհինգ ոսկին կը մերժեն ընդունիլ թէ մէկը եւ թէ միւսը, այն պատճառաւ որ կտակը իր նուիրականութիւնը կորնցուցած է։

Հետեւաբար այս կտակը վաւերական չէ եւ պէտք է բեկանի։ Վարչութիւնը պէտք է բեկանէ զայն, եւ ասով բարձրացուցած պիտի ըլլայ պատիւը հանգուցեալ Սրբազանին։ Կտակին միւս տրամադրութեանց ըսելիք չունինք։ Դաղտաղլեան եւ Տիվրիկեան իրենց բաժինները կանխաւ ստացեր են, զի կտակը բացուած ժամուն Սրբազանին ոչ Բումլիի պարտաթուղթերը գտնուեցան եւ ոչ ալ 100 ոսկիի Պ. Ցովհ. Զաքրեանի մուրհակը։ Անոնք համարձակ էին արդէն, բայց պէտք է որ իրենց տեղերը վերադառնան։ Առ այժմ այսչափ։

* * * Երէկ, կէս օրէն 3 ժամ յետոյ Առաջնորդարանի մէջ Խառն Ժողով մը գումարեցաւ, Քաղաքական, Տնտեսական եւ Կրօնական ժողովներէ բաղկացած։ Ներկայ էին նաեւ հանգուցեալ Տ. Մելքիսեդեկ Սրբազանի Թիֆլիզաբնակ եղբայրը։ Պ. Եփրեմ Մուրատեանց, որ իր Սրբազան եղբօր մահուընէ մէկ երկու օր յետոյ եկած էր, Դաղտաղլեան Ցովհաննէս եւ Տէր Բարթողիմէոսեան էֆէնտիները, եւ Առաջնորդարանի դիւանապետն ու գրագիրը։ Քահանայ ժողովականները «հոգւոյ» մը կարդալէ ետքը՝ Առաջ. Փոխանորդ Տէր Ցովհաննէս քհնյ. Միսեան եւ Քաղաքական ժողովի ատենապետ Վահան էֆ. Պարտիզպանեան հանգուցեալ Սրբազանի առաձնասենեակի կնիքը քակելէն ու դուռը բանալէն յետոյ ներս մտան, որոնց հետեւեցան միւս բոլոր ժողովականները։ Խառն ժողովի առաջին գործը եղաւ հանգուցեալին կտակը փնտռել, որ դարակի մը մէջէն հանելով կարդացուեցաւ։

Կտակի ընթերցումը աւարտելէն յետոյ՝ ներկաները վերստին հանգուցեալին սենեակը մտնելով բոլոր գոյքը գրի առին եւ դարձեալ սենեակին դուռը կնքեցին։

Առաջ. Փոխանորդ հայրը յատենի ժողովոյ բերաւ հանգուցեալ Սրբազանին կաշիէ պայուսակը՝ զոր իր քով ի պահ դրած էր։ Պայուսակին բանալիները անյայտացած ըլլալով՝ երկար ատեն փնտռուելէ ու չգտնուելէ յետոյ՝ ո եւ է կրնանք նսաիլ... ոչ ոք պիտի դայ մեզ խանգարել...

Քրիսթիան լայն գերան մը ցոյց տուաւ, որ չիներուն իբր յենարան կը ծառայէր. այդ գերանը երկարած ըլլալով՝ բնական նստարան մը կը ձեւացնէր։

—Ինծի այնպէս կու գայ որ ալքոլին այդ չոգին գլխուս կը դարնէ...

—Արդարեւ մարդիկ կան որ կը գինովնան հոս... բայց դուն հաստատուն ուղղով մը ունիս...

—Օ՜հ, բանէ մը չեմ վախնար։

—Իմ քովս եղած ատեն ինչէ՞ պիտի վախնաս։

Էթիէննէդ նայուածքը սեւեռեց Քրիսթիանի վրայ, ու անոր քով նստաւ, ասպարէզ կարդալու ձեւ առած։

Երկնքի որոտումը, հեռաւոր արձագանքի մը պէս, խուլ կերպով թաւալեցաւ լռութեան մէջ։

—Աղէկ չերի կառքը ճամբելով, ըսաւ Էթիէննէդ, օդը կ'աւրուի...

—Պիտի սպասես որ օդը բացուի։

—Օդին տակառնե՞ր են ասոնք։

—Ի՞նչպէս հատուածիդ քեզի կ'իմացընէ։

—Ձեր կողմէ՞ պատրաստուած են ամենքն ալ։

—Ո՛չ, Հարաւէն եկած աւանդներ ալ կան անոնց մէջ։ Հաղարաւոր հէքթոլիտր ոգի կայ։ Ամբողջ բանակի մը համար բընչ կարելի է պատրաստել...

—Հրդեհէ չէ՞ք վախնար։

—Դրամիս վրայ կ'երթայ։

—Ապահովագրուա՞ծ է։

—Ապահովագրական ընկերութիւնները շատ սուղ ապահովագին կը պահանջեն։ Մենք մեր ապահովագրողներն ենք։

—Ըսել է զգուշութիւներ ձեռք կ'առնէք, հրդեհ չպատահելու համար...

—Երբեք լոյսով չենք մտներ հոս... վանդակապատերը միշտ գոց են...

Քիչ մը անհամբերութեամբ ըսաւ Էթիէննէդ.

—Կ'ուզե՞ս որ դուրս ելլենք։

—Ինչո՞ւ համար։ Աղէկ ենք հոս...

—Կրնայ երկար ատեն չբացուիլ։

—Է՛հ ուրեմն, ատոր համար կը բարկանա՞ս։

—Հարկ է որ դղեակ դառնամ պատշաճ ժամուն...

—Եթէ չդառնա՞ս։

—Օ՜ն, գիտես թէ անկարելի է այդ բանը։

—Եթէ վեց ամիս առաջ քեզի առաջարկէի աշխարհի ծայրը երթալու ինծի հետ մեկտեղ...

—Վեց ամիս առաջ դոյութիւն չուներէին մեզ բաժնող շատ մը բաներ...

—Այդ բաները կը բաժնեն մեզ, որովհետեւ այնպէս կ'ուզենք։ Մէկ խօսքը կը բաւէ՝ ոչնչացնելու համար զանոնք... բայց պէտք է ըսել այդ խօսքը։ Կ'ուզե՞ս որ ըսուի։

Էթիէննէդ ոտքի ելաւ ու ջանալով ժպտիլ, ըսաւ.

—Քրիսթիան, այս տեղը վատառողջ է մեզի համար... կը սկսիս անմիտ խօսքեր ընել... ինքզինքս տրամադիր չեմ զգար՝ անմիտ խօսքեր ընելու... Դուրս ելլենք հոսկէ...

Քրիսթիան բաւական բրտօրէն բռնեց Էթիէննէդի թեւէն, վար նստեցուց զայն ու անոր ժպտոյն դէմքը դիտելով ըսաւ.

—Մտիկ ըրէ։ Անկեղծօրէն խօսելու ատենը եկած է։ Հաս, վարպետութեամբ չես կրնար խուսափիլ ձեռքէս... Վանդակապատին բռնակները քովս են։ Ոչ ոք կրնայ լսել ձայնդ, եւ չեմ կարծեր թէ օգնութիւն աղաղակելու ծիծաղելի վիճակին մէջ դնես ինքզինքդ։ Պէտք է որ բացատրութիւն մը ունենանք իրարու հետ... ինծի հետ խաղ մը խաղալու տպաւորութիւնը կը ձգես իմ վրաս։ Կ'ուզեմ որ սիրաս հանդարտ ըլլայ քու առնել քալելդ յետոյ... Աղէկ հրեշտակ, կը սխալիս, եթէ կը կարծես որ ծուղակի մէջ պիտի ձգես Քրիսթիանը։ Այդ ամօթխած ձեւերդ կոմս Շթէնկելի ծախէ։ Ես չեմ կրնացուցած յիշողութիւնս։ Գիտեմ թէ ամէնէն նենգամիտ կինն ես Բարիզի, ուր սակայն կը վիտան քեզի պէս հազար՝ անմիտ խօսքեր ընելու... Դուրս ելլենք հոսկէ...

—Կրնայ երկար ատեն չբացուիլ։

—Է՛հ ուրեմն, ատոր համար կը բարկանա՞ս։

—Հարկ է որ դղեակ դառնամ պատշաճ ժամուն...

—Եթէ չդառնա՞ս։

—Օ՜ն, գիտես թէ անկարելի է այդ բանը։

—Եթէ վեց ամիս առաջ քեզի առաջարկէի աշխարհի ծայրը երթալու ինծի հետ մեկտեղ...

—Վեց ամիս առաջ գոյութիւն չուներէին մեզ բաժնող շատ մը բաներ...

—Այդ բաները կը բաժնեն մեզ, որովհետեւ այնպէս կ'ուզենք։ Մէկ խօսքը կը բաւէ՝ ոչնչացնելու համար զանոնք... բայց պէտք է ըսել այդ խօսքը։ Կ'ուզե՞ս որ ըսուի։

Էթիէննէդ ոտքի ելաւ ու ջանալով ժպտիլ, ըսաւ.

—Քրիսթիան, այս տեղը վատառողջ է մեզի համար... կը սկսիս անմիտ խօսքեր ընել... ինքզինքս տրամադիր չեմ

Նոյ ամէնէն ընտիր տեսակներն են նապիտճաք, Զաւուշ Միսքէթ եւ այլն։

Դինիին համն ու հոտը յարգի եւ պատուական եղող Ֆրանսայի «Մէտիւք» որթը 15–16 տարի առաջ, Պ. Հիւկերլէնի ձեռամբ Լէնգիլը բերուելով տնկուած է։

Ուրիշ տասը տարիէ ի վեր Ամերիկայէն Եւրոպա փոխադրուած որթալուիսը Ֆրանսայի այգիները աւերելուն համար՝ քանի մը եւրոպացի այգեպաններ Ռատոսթոյի չրջականները այդի տնկելու համար չատ հոգ գնեցին։ Այն ատեն Եւրոպայէն Թուրքիա որթ ներածելը արգիլուած ըլլալով՝ ասոնք տիպուռեցան Մ. Հիւկերլէնէն հատ 10 բարայով չատ մը որթեր գնել եւ տնկել, բայց իրենց ընտրաւառներու մէջ այդիին տեղը սովոր են խոր արօրով հերկել, ուստի հոս ալ այնպէս ըրին ու չյաջողեցան...։

Ապա, ըստ մեր վաղեմի սովորութեան, այդին սկսան փետտով, բահով խորտկեղել, կոկին մանգամ որթ գնելով տնկարկեցին։ Պ. Հիւկերլէն իր այդիին խաղողին գինին եւ որթերը ծախելով կլորիկ գումարի մը տիրացաւ...։

Ի բաց առեալ ներքնի եւ ծովեղերեայ գաւառներէ՝ Պոլսոյ գլխաւորագոյն դիտի խաղող ունեցող գաւառակը Էրէնգիւղ ըլլալով՝ ասոր եւ Տարբնայի սեւին 100 օխան 70–75 ղրշ. արժէք ունի, իսկ Մէտիւքի խաղողը՝ 150 դրուշի կը գնեն։ Գալով դիներուն՝ տեղականին օխան 56–60 փր.։ իսկ Մէտիւքինը, իրաւ ու վրայ, օխան 5 դրուշի կը ծախուի։

Այսօր Էրէնգիւղի, Բէյնաքի եւ չրջականներուն մէջ Մէտիւք, Պուրկոնիա, Միսքէթ եւ Պիշիլէ կոչուած սեւ խաղողներու այդիները 500 արտավարէն աւելի են թերեւս։

Մէտիւք Ֆրանսայի մէջ Ժիրոնտ կոչուած նահանգին մէջ հին եւ փոքր տեղ մըն է։ Քանի մը տարիներ առաջ այն տեղի որթերէն Մուտանիա եւս փոխադրուելով տնկարկուած եւ մշակումը բաւական զարգացած է։

Կուսակալութեանց մէջ խաղողի քաղցուն չատ մը անաչեղէններ եւ բէտիլ կը չինուին։ Բուռմէլիի եւ Անտաւոլուի չատ մը տեղուանքը Խարտալիէ եւ Սեւ Ծովու եղերքները «Նարտէնկ» կոչուած ըմպելիները կը պատրաստեն։

Թէեւ ամէն տեղ գինի կը պատրաստուի, սակայն Էսմիրնէի, Մէլանիկի, Պրուսայի, Իզմիրի եւ Սուրիայի ու Միջերկրականի կղզիները, Կիպրոս չինուածները Եւրոպայի մէջ իսկ մեծ յարգ ստացած են։ Օղիի եւ մասթիքայի ամէնէն ըմտիր տեսակները Մարմարայի եւ Արշիպելագոսի ափունքի գիւղերը կը պատրաստուին, ամէնէն նշանաւորները Սագէզլի, Այվալըքի, Սօսայի, Միւրեթիէլի, Կէլիպօլուի մէջ պատրաստուածներն են։

Ա. ԵՍԱՅԵԱՆ

Մ.-ՄԽԻԹԱՐԵԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆ ՄՇՈՑ

Ձիւղ երեք տարի առաջ, 1900ի այս օրերն էր որ Արեւելք կը հրատարակէր Մուշէն գրուած յօդուած մը, որուն համաձայն, Վենետիկի Մխիթարեան միաբանութիւնը, գերապայծառ Տ. Ներսէս եպիսկոպոս Ճնտոյեանի առաջարկութեան վրայ, յանձն առած էր Մշոյ մէջ բարձրագոյն նախակրթարան մը հաստատել։

Ցուլիս 6ի կիրակին, վարժարանն իր անդրանիկ չրջանաւարտները տուաւ, թուով տասը հոգի։ Հանդէսը մտերմական չրջանակի մէջ կատարուեցաւ գերապայծառի նախագահութեան տակ, Առաջնորդարանի սրահին մէջ։

Շրջանաւարտները զանազան նիւթերու վրայ գրուածներ կարդացին։ Ցետոյ Գ. Անդրէասեան էֆ. որ վարժարանին ուսումնական ուղղութիւնը տուած է երեք տարիէ ի վեր, ներկայացուց չրջանաւարտները։ Բաւական թիւ մը այս վարժարանը ճշմարիտ բարիք մըն է Մշոյ ժողովրդին՝ որ իր զաւակներուն յարմար կրթութիւն մը տալու համար, ամէն միջոցէ զրկուած է։

Ցաւուն աչակերտաց եւ Մշոյ ժողովրդին՝ չնորհակալութիւն յայտնեց գերապայծառին, որ հիմնադիրն եղած է այս խիստ օգտակար հաստատութեան։ Աւելցուց թէ՝ Մխիթարեան Միաբանութիւնը, հակառակ իր գրական գործերուն, գաւառի ժողովրդին անծանօթ մնացած է, բայց այս կերպով հասնող նոր սերունդը աւելի լաւ պիտի կրնայ արտայայտել յարգանքի զգացումներ, օրհնց արժանի է Վենետիկի վանքը իր գրական ու դաստիարակիչ դերին համար։

Անկէ ետք խօսեցաւ Նորչէն դիւղի ժողովրդապետ եւ վարժարանի փոխտնտուչ Ստեփան վրդ. Ճարեան։ Երախտագիտութիւն յայտնեց եպիսկոպոսին, որ բան մը չի խնայեր ժողովրդի բարոյական ու կրթական մակարդակի բարձրացման, գովեց Մխիթարեան միաբանութիւնը՝ որ չի մոռնար գաւառի հեռաւոր անկիւններն ալ լուսաւորելու՝ իր կրօնական եւ կրթական կրկին առաքելութեանց մէջ։

Դերապայծառը, որ ճիշդ նոյն պահուն տոնուած թերթերէն Լէոն ժի. Պապին մահը լսելով սրտաբեկ էր—մանաւանդ որ Պապը իրեն չատ սիրալիր ընդունելութիւն մը ըրած էր ութը տարի առաջ—յուզուած ձայնով չրջանաւարտները յորդորեց՝ ըսելով թէ իր միակ պատուէրն է որ կրօնական անդելի ճշմարտութեանց հաւատարիմ մնան եւ ջանան իրենց կեանքը ըստ այնմ ուղղել։ Վասն զի այդ ճամբուն մէջ կը գտնուի ճշմարիտ պատիւը եւ ճշմարիտ քրիստոնէութիւնը։

Տարուան սկիզբը չրջանաւարտ դասարանը տասնըհինգը հոգի կը բաղկանար, սակայն ցաւալի է որ եօթը հոգի պակասեցաւ։ Ասոնցմէ մէկը Զիւրլէթ գիւղացի, Թիֆոյէ մնաց իր գիւղին մէջ։ Երկուքը՝ յանկարծին նոյն հիւանդութեան զոհ դացին, եւ մէկը, ապ.իլ ամսուն, թոքատապէ եւ կողատապէ միանգամայն բռնուած մնաց։ Մշոյ թաղապետական բժիշկը տոքթ. Իսթիլ Նիքոլայիտէս, որ միշտ անձնուիրաբար նայած է վարժարանին հիւանդ աչակերտները՝ իր բարեկամ Գ. Անդրէասեան էֆ.ի յանձնարարութեան վրայ, հակառակ ամէն խնամքի, չկրցաւ այս տղաքները ազատել, մանաւանդ որ իրենց աղքատիկ վիճակը, խեղճ տղոց մէջ նախապատրաստած էր խիստ տկար ու ընդունակ մարմին մը։

Միւս երեք տղաքներն ալ դպրոցը թողուցին՝ չուկայի գործերով պարապելու համար, թէեւ իրենց ծնողք ստիպողութիւն տուած էին մինչեւ վերջը դպրոցին մէջ թողելու զանոնք։ Ասիկա մեր ժողովրդի տխուր ու անմխիթար մէկ կողմն է, որով, միշտ ներկայով զբաղած, չի կընար խորհիլ թէ, իր զաւակները ժամանակին յարմար քաղաքացի պէտք է պատրաստուին, արդի վարժարաններուն մէջ կրթուելով։

Մշոյ Մ.-Մխիթարեան վարժարանը նիւթապէս աւելի հաստատուն հիմերու վրայ դնելու համար, այս տարուան մայիսին Վենետիկի մէջ գումարուած միաբանական Ընդհ. Ժողովը որոշած է դպրոցին պիտանէն բարձրացնել եւ երկու մխիթարեան վարդապետ ղրկել Մուշ։ Ասոնցմէ մէկն է Հ. Անտոն վրդ. Ճընոյեան եւ միւսը կամ նախկին տեսուչ Հ. Անանիա Գունտաշեան, որ այժմ Վենետիկ կը գտնուի եւ կամ Հ. Աթանաս Թիրոյեան որ Երզրում հասած եւ հոն կեցած է։

Հ. Անտոն Ճնոյեան կու գայ Վանէն, ուր եպիսկոպոսական փոխանորդ էր։ Ինչպէս լրագիրներու մէջ երբեմնակի երեւցած թղթակցութիւններէն կ'երեւի, մարձակ կիներ... 'Ուրեմն մէկ կողմ դիր կուսական այդ բռնաղբսիկ ձեւերդ ու կարծիքդ յայտնելու արիութիւնը ունեցիր։ Իմ մասիս ինչ որոշում տուած ես։ Քեզի առաջարկածս գիտես։ Երկուքս ալ Բարիզ դառնանք. ամէն ինչ պիտի թողում՝ քեզի հետեւելու համար։

Էթիէննէդ խածաւ չրթունքները։

—Ինչ չուտ ալ կը վճռես։

—Ես ալ երբեմնի քու կարուկ ընթացքիդ կը հետեւիմ։

—Արդէն քեզի ըսի որ ժամանակները փոխուած են։

—Ո՛չ թէ ժամանակը, այլ դուն փոխուած ես։ Նուազ խղճաճար ճանչցած եմ քեզ, երբ չանու վրայ կը դառնար խընդիրը։ Կը սիրե՞ս Շթէնկել կոմսը։

—Աւասիկ հարցում մըն ալ։

—Ինքզինքս հարաւստ կը կարծես զայն։

—Ո՛չ։

—Այն ատեն ինչ բան արգելք կ'ըլլայ։

—Ապագային հոգը։ Կոմսը պիտի ամուսնանայ ինծի հետ։

(Շարունակելի)

«ԱՐԵՒԵԼՔ»Ի ԹՈՒՐԹՕՆԸ (123)

ԹՕՐԹ ՕՆԷ

ԿԵԱՆՔԻ ՊԱՅՔԱՐՆԵՐԸ

ԱԼՔՈԼԱՎԱՃԱՌԸ

ՄԱՍՆ ԵՐԿՐՈՐԴ

Ժ.Գ.

Մութ չէնքին իւրաքանչիւր կողմէն իրարու կը յաջորդէին տակառներու բարձր չարքեր, իրենց ծակտիկներէն մղելով շղթայող ըմպելիներու թափանցնց հոտը։ Գետինը աւազուտ էր։ Կատարեալ լռութիւն կը տիրէր։ Վանդակապատ նեղ լուսամուտներէն դուրս նայելով՝ Էթիէննէդ տեսաւ որ այդ չէնքերը կ'երկարէին դեւակին եղերքը։ Կանգ առաւ մանկամարդ կինը։

Ոչ ոք պիտի դայ մեզ խանգարել...

այս երիտասարդ վարդապետը համակրութիւն չունած էր Վանայ զարգացած դասակարգին մէջ։ Իր Մխիթարեան միաբանութեան անդամ ըլլալն ալ, նուազ նախապատմամբ մը չէ այս համակրութեան։ Հ. Անտոն ընկ Մշեցի է եւ յոյս ունինք որ պիտի կենայ աւելի օգտակար ըլլալ իր ծննդավայրին։

Հ. Աթանաս Թիրոյեան, հեղինակ հայերէն աղագրութեան, հաւանական է որ յաջողէ Հ. Անանիա Գուտնագեանի, այնքան սիրուած անձնաւորութիւն մը Մշոյ ժողովրդէն։ Կ'ըսուի թէ Հ. Աթանաս կարող եւ լուրջ վարդապետ մըն է, որ ասկէ առաջ ալ Պոլսոյ Գատրգիւղի Մխիթարեան վարժարանին տնտեսութիւնը վարած է։

Մուս

* * *

Արտաքին Լուրեր

ԱՆԳԼԻԱ. ԵՒ ՖՐԱՆՍԱ

Առեւտրական յարաբերութիւններ։—Անգլիոյ մէջ մամլոյ ազատութիւնը եւ ազատ փոխանակութիւնը։—Պ. Մէլինի մէկ յօդուածը։

Լուսաւոր թագաւորը երբ Ֆրանսա կը գտնուէր, Բարիզի մէջ, անգլիա-ֆրանսական Միութիւն անուանով եւ Երեսփ. Ժողովին արտաքին վաճառականութեան խնդիրին նախագահ Պ. Տըլոնքլի նախագահութեամբ, ընկերակցութիւն մը կազմուեցաւ՝ նպատակ ունենալով զարգացնել Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնները։ Երբ Պ. Լուպէ Լոնտոն գնաց, անգլիական հողին վրայ շատ մը կարծիքներ յայտնուեցան՝ միեւնոյն նպատակով։ Ֆրանսական լրագիրները այդ ընդհանուր տեսութիւններէն դուրս կ'ելլեն եւ քիչ մը ճշդեն թէ երկու երկիրներուն միջեւ առեւտրական յարաբերութիւնները ինչպէս կրնան զարգանալ։ Ինչպէս յայտնի է, այս միջոցիս Անգլիոյ մէջ կայ մաքսապաշտպանութեան հոսանք մը որ հակում մը ունի բոլորովին փոխելու բրիտանական մաքսային դրութիւնը։ Մաքսապաշտպանութեան հաստատուելը յարակցութիւն պիտի ունենայ մաքսային միութեան ծրագրի մը՝ մայր-երկրին եւ գաղթավայրերուն միջեւ։ Բանի անգամներ ծանուցուցեցաւ թէ այդ կարգադրութիւնը գործնական դժուարութիւններու պիտի հանդիպի, նաեւ թէ ո՛չ միայն Մեծին-Բրիտանիոյ կարգ մը միջավայրերուն, այլ նոյն իսկ մեծ գաղթավայրերուն մէջ ընդդիմութիւն մը կայ։ Անչուշտ տիկա խիստ օգտակար զէնք մը պիտի ըլլայ Անգլիոյ ազատ-փոխանակութեան կուսակիցներուն համար, եթէ կարենան ցոյց տալ որ ներկայ դրութեան պահպանութիւնը պիտի յարմարի՝ Ֆրանսայի հետ առեւտրական յարաբերութեանց զարգացմանը։ Պ. Տըլոնքլի անգլի-ֆրանսական միութիւնը կ'երեւայ թէ նպատակ ունի՝ Անգլիոյ ազատ-փոխանակութեան կուսակիցներուն հայթայթել իրենց ուզած զէնքը։ Ֆրանսայի մէջ կազմուած նոր ընկերակցութիւնը կը պահանջէ առեւտրական դաշնադրութեան մը կնքումը Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ՝ առաջադրելով նորէն դործադրել Պ. Միչել Շեվալիէի ազատ-փոխանակութեան վարդապետութիւնները դարս յայտնած է ժամանակին։ Բանի մը տարի է վեր Ֆրանսա մաքսապաշտպանութիւնը ձեռք առած է։ Հետեւաբար այդ տեսակէտը պաշտպանող լոյսը լրագիրները կը հակառակին Պ. Տըլոնքլի յայտնած գաղափարին։ Մանաւանդ Ռէբիւպլիք Ֆրանսայզ խստիւ կը բողոքէ այն փորձերուն դէմ որոնք կ'ըլլան հաստատելու առեւտրական դրութիւն մը որ քիչ մնայ կործանէր ֆրանսական երկրագործութիւնը եւ ճարտարարուեստը։ Այդ յօդուածը զոր ստորագրած է Պ. Մէլին, կ'ըսէ թէ Ֆրանսա հիմա պէտք եղածը կ'ընէ ամէնէն նպաստաւորեալ ազգի տրամադրութիւնը դործադրելով Անգլիոյ համար. գալով Ֆրանսայի մաքսային սակացոյցը անգլիական ապրանքներուն նպաստաւոր կերպով դեղչելու խնդրոյն, ատոր վրայ պէտք չէ խօսիլ։ Բայց եթէ Ֆրանսա ատոր չհաւանի, Անգլիա, տեղի տալով զանազան միջավայրերու մէջ տիրող մաքսապաշտպանութեան հոսանքին, կրնայ Ֆրանսական ապրանքներուն համար այն տեսակ կարգադրութիւն մը ընել որ մնասէ երկու երկիրներուն առեւտրական յարաբերութեանց։ Պ. Մէլինի կարծիքը այն է թէ Անգլիոյ կառավարութիւնը եթէ նոյն իսկ այդ տեսակ որոշում մը ալ տայ, Ֆրանսայի ներածութեան համար մեծ վտանգ մը չկայ, վասն զի Անգլիացիները Ֆրանսայէն այն տեսակ ապրանքներ կը գնեն զոր իրենք չեն չներ։ Անգլիա, մանաւանդ եւ ամէն բանէ առաջ առեւտրական տեսակէտով մեծ մրցակցութիւնը չի կրնար մնասուիլ ներածման մաքսերու յաւելումէն։

ՍՊԱՆԻԱ.

Նախարարապետին ծրագիրը։—Ելմտական գործեր. — Պ. Միլվելա. — Սոցիալական ուսկնդրութիւն։

Սպանիոյ նախարարապետ Պ. Վիլլավերդէի ծրագիրը սա երեք գլխաւոր կէտերուն վրայ հիմնուած է.—Ա. Հանրային ծախքերու նուազում. այդ առթիւ պիտի վերաքննուին ելմտական նախարարին կողմէ խորհրդարանին ներկայացուած ելմտացոյցները, որպէս զի վարչութեան մէջ խնայողութիւններ ըլլան լաւ ուսումնասիրուած կազմակերպութեան մը փոխարէն։ Բ. հարստութիւնը, արտադրութիւնը եւ վաճառականութիւնը ազատելու՝ ջրաքաշական աշխատութեանց յաւելումովը, երկրագործութիւնը պաշտպանելով եւ արտաքին լաւ քաղաքականութեամբ մը, որով կարելի ըլլայ աւելի շահաւոր առեւտրական դաշնադրութիւններ կնքել։ Գ. Բարեաքել եւ կանոնաւորել փոխանակագիրը օտար երկիրներու վրայ եւ ոսկեդրամ պատրաստել։ Պ. Վիլլավերդէ մասնաւորաբար ուսումնասիրած է երրորդ մասը, եւ որպէս զի հանրութիւնը ու մանաւանդ ձեռնհաս անձերը կարենան լաւ ըմբռնել իր աշխատութիւնը եւ նոր դաղափարներ ու բարեփոխումներ թելադրեն, նախարարապետը հրապարակած է այդ երրորդ մասը զոր Երեսփ. Ժողովին մէջ պիտի կարդայ նատաշրջանը բացուելուն՝ այսինքն հոկտեմբերին։ Պ. Վիլլավերդէ որ Սան-Սէպաստիէն ժամանեց, կը յայտարարէ թէ հոն երթալուն միակ նպատակն է թագաւորին ներկայանալ եւ տեղեկութիւն հաղորդել կացութեան եւ դասկիձին ծրագիրներուն վրայ, եւ թէեւ այդ ուղեւորութիւնը կը զուգադիպի Բարիզի ապահովական դեսպանին Սան-Սէպաստիէն ժամանելուն, սակայն միջազգային որեւէ խնդիր պատճառ չըլլար այդ զուգադիպութեան։ Այդ մասին էբոռա կը հրատարակէ Պ. Սիլվէլայի մէկ յօդուածը՝ Խարդարանին մէջ վերջին անգամ խօսած իր ճառին վրայ։ Պ. Սիլվէլա կը յայտարարէ թէ ուղղակի կամ անուղղակի կերպով առաջարկութիւն մը չէ ըրած որ եւ է ազգի հետ դաշնակցելու, բայց միայն խօսած է՝ ըսելու թէ ափրիկեան խնդիրներու մէջ պէտք չէ որ եւ է կարգադրութիւն ընել՝ առանց Սպանիոյ ապակցութեանը, եւ ատոր համար հարկ է որ Սպանիա բարեկամական յարաբերութիւններ ունենայ Ֆրանսայի հետ։

—Սէն-Սէպասթիէնէն հեռագիր մը կը ծանուցանէ թէ Պ. Վիլլավերդէ, ուրբաթ օրը, երկար խորհրդակցութիւններ ունեցեր է թագաւորին, Բարիզի սպանիական դեսպանին եւ արտաքին գործոց նախարարին հետ։ Երկու նախարարները եւ դեսպանը բացարձակապէս կը հերքեն այն զրոյցները թէ իրենց միեւնոյն ժամանակ Սէն-Սէպասթիէն դանուիլը միջազգային կարեւորութիւն մը ունեցած ըլլայ։

ԱՆԳԼԻԱ.

Պ. Զեմպրլէնի ծրագիրը։—Դանիլենին կատարած ճնոյթիւնը։—Մամբերու եւ տուրքերու յաւելումը։—Լոնտոնի միջակարգ դասակարգը։

Սքանտարս որ ամէնէն սաստիկ աղբիւրներէ կը քաղէ իր տեղեկութիւնները, անցեալ օր սա զեկոյցը հրատարակեց թէ քանի մը շաբաթէն դահլիճը գրեթէ պիտի աւարտէ տուրքերու դրութեան մասին իր կատարած քննութիւնները եւ յառաջիկայ աշնան սկիզբները պիտի կրնայ իր կարծիքը յայտնել Պ. Զեմպրլէնի առաջարկութեանց մասին։ Կը կարծուի նաեւ թէ այն ճառով զոր նախարարապետ Պ. Պալֆուր հոկտեմբերի 1ին պիտի արտասանէ պահանջականներու մէկ ակումբին մէջ, պիտի կրնայ յայտնել դահլիճին ելմտական քաղաքականութիւնը։

—Լոնտոնի միջակարգաւոր դասակարգին պատկանողները, անցեալ շաբաթ, գումարում մը կատարեցին՝ բողոքելու մնդեղեններու նախնական նիւթերու վրայ դրուելիք մաքսերուն դէմ։ Առաջարկուեցաւ որոշում մը՝ յայտարարող նախ թէ Պ. Զեմպրլէնի առաջարկութիւնները փոփոխութեանց կ'ենթարկին տուրքերու դրութիւնը որուն հետեւանքները շատ ծանր պիտի ըլլան երկրին առեւտրական քաղաքականութեանը նկատմամբ. երկրորդ՝ թէ այդ առաջարկութիւնները անհրաժեշտ պիտի ընծայեն մաքսի եռեթարկել անդեղէնները եւ նախնական նիւթերը, եւ վերջապէս թէ այդ պարագաները ծանր վտանգ մը կը սպառնան երկրին վաճառականութեանը եւ ժողովուրդին բարեկեցութեանը։ Գումարման մասնակցողները, այդ պատճառով, կ'առաջադրեն մաքարիլ Պ. Զեմպրլէնի առաջարկութիւններուն դէմ։ Պ. Ասքիթ որ նոյն գումարման ներկայ էր, սահմանելով ընդունելիք որոշման հիմերը, խստիւ քննադատեր է գաղթային նախարարին ծրագիրը, ըսելով.—«Իրաւ է որ 1846 էն ի վեր պարագաները շատ փոխուած են, բայց այն տեսակ եղանակով մը որոնք ոյժ կու տան առեւտրական ազատութեան մասին մէջ բերուած փաստերուն։ Պ. Զեմպրլէնի առաջարկութեանց նշանակութիւնը այն է թէ անդեղէնները տարեկան ութը միլիոն անգլիական ոսկիի չափ պիտի ազնն ամմիկական կերպով։ Ատոր հետ մէկտեղ ամենափոքր պատճառ մը անգամ չկայ հաւատալու թէ գաղթավայրերը տրամադիր ըլլան մայր-երկրին առուելութիւն մը ընծայել իրենց կրելիք ծանր ու բազմաթիւ զոհողութիւններուն համար։»

ԿՐԿՆԱԿ ԱՆՁՆԱՍՊԱՆՈՒԹԻՒՆ

Անձնասպան երկու հոյեր։— Անձնասպանութիւնքեան շարժառիթը։

Գէրլիսի մէջ կրկնակ անձնասպանութիւն մը տեղի ունեցեր է շատ յուզիչ պարագաներու տակ։ Երկու քոյրեր, մէկը ուսուցչուհի, միւսը նկարիչ, քսան տարեկան, չկրնալով իրենց ընկերարանին վարձքը վճարել, փողոց նետեր են ինքզինքնին։ Իրիկուն մը, իրենց սենեակին դուռը գոցելով պատուհանը բացեր ու անցորդներուն պոռացեր են որ մէկդի քաշուին, որովհետեւ վար պիտի նետուէին։ Անդրանիկը ոտքի ելած, մաղերը թափած ուսերուն վրայ, շարժումներ կ'ընէր, մինչ կրտսերը անոր քով կեցած էր։ Հաւաքուած ամբոխը ալ եւս չէր լսեր անոնց խօսքերը։ Դռնապանը ու ոստիկաններ ջանացին դուռը բանալ տալ, բայց ի զուր։ Թէեւ անոնց խօսքին հաւատացող չկար, բայց ջրհանկիրներ կանչուեցան, որպէս զի անդունդներով առաջքը առնեն անոնց անկումին տասկուութեան։ Բայց հաղիւ թէ անոնք երեւցան, երկու քոյրերը պարապութեան մէջ նետեցին ինքզինքնին։ Երկրը մեռաւ խլացոյն։

ԶԱՆԱԶԱՆ ԼՈՒՐԵՐ

Վայելչասահ կարտինալներ ու Լեոն ԺԳ.ի մեկ սրամիտ խօսքը։— Կեանքը Ամերիկայի մէջ։— Շարժուն ցուցահանդես։

1880ին, Հռոմի մէջ կային երկու կարտինալներ, որոնք իրենց վայելչասիրութեամբ նշանաւոր եղած էին։ Անոնցմէ մէկն էր մոնսէնեէոր Հօուարտ, որ պապական նուիրակ եղած է Անգլիոյ մէջ, եւ որ քանի մը տարի յետոյ մեռած է դարմանատան մը մէջ։ Իր արդուզարդին անթերի վայելչութիւնը, իր պատմուձաններուն ճաշակաւոր ձեւը հիացում կը պատճառէին իր պաշտօնակիցներուն։ «Կալլէսի իշխան» փաղաքշիչ անունին արժանացած էր։ Միւսն ալ Ճաքոպինի կարտինալ էր։ Այս վերջինը իր հագուստներուն վայելչութեանը համար համբաւ չէր հանած, այլ իր մազերուն չնորհիւ։ Բոլորովին ճաղատ ըլլալով Հռոմի լաւագոյն վարպետներուն չինել տուած էր անհաւասար մեծութեամբ երեք կեղծամ, բաց խարտեաշ գոյնով, որ կը հրճուեցնէր տիկնները։ Ամսուն սկիզբը, առաջին անգամ, շատ կարճը կը կրէր, ամսուն տասնին՝ երկրորդը կը դնէր, որուն մազերը կը գալարէին խոպպնիներով. քսանին՝ գլուխը կը յարդարէր երկրորդ կեղծամով, որուն ըմբոստ մազերը կը յիշեցնէին Պապոյ ձեռքը։ Ամսուն մեռնելու համար՝ դեռ ամսոյ մը ունի։ Ամսոյ մը ամբողջ ամիս մը։ Ամսոյ մը ամբողջ ամիս մը։ Ամսոյ մը ամբողջ ամիս մը

ջապէս Զիւէքճի փողոցը կ'իյնայ եւ կ'այցելէ հանրատունները, բայց իր ուզածին պէս բան մը չի գտներ։ Քիչ վերջը Գրուսացի կնոջ մը վարած տունը կ'երթայ ուր Աննիքա անուն աղջկէ մը ախորժելով կը սկսի հաճելի ժամանցներու։ Քանի մը օրէն Սաեփանիկի գրպանները կը թեթեւնան, որով նոյն փողոցը վաչխառու կնոջ մը դիմելով մասանին գրաւ կը դնէ եւ 125 ոսկի փոխ կ'առնէ, իսկոյն հօրը ծանօթներէն մէկին կը դիմէ եւ Պրուսա կը դառնայ։ Սաեփանիկ այդ 125 ոսկիէն զատ ուրիշ գումարով մը նորէն կ. Պոլիս կուգայ, մասանին գրաւէն կը հանէ, բայց դարձեալ չի կրնար ազատիլ։ Աննիքայի հետ կռուելով, Մարի անուն հրեայ աղջկան մը կը յարի։ Դրամները կը սպառէ եւ ժամացոյցը գրաւ կը դնէ տասը ոսկիի։ տարկա ալ կը մխէ։ յետոյ Պրուսա կ'երթայ ու հօրը անտուկին կը դիմէ։ Նորէն կ. Պոլիս դառնալով ժամացոյցը կ'ազատէ։

ԱՂԵՏԱԼԻ ԾՈՒՌԱԿ ՄԸ.—Սկիւտար, Թափանէլիօղլու բնակող Հանրային Պարտքի մայր-տուարի դիւանին առաջին քարտուղար Պ. Տելօնէի տեսնելով որ ատենէ մը ի վեր դողեր կ'այցելեն իր տունը, միջոց մը խորհեցաւ։ Ծուղակ մը լարեց տունին այն կողմը ուրկէ ամէնէն աւելի հաւանականութիւն կար որ մտնէին գողերը, որովհետեւ անքնակ էր։ Գողին մտնելիք տեղւոյն ճիշդ դէմը բէվոլվէր մը կը զետեղէ, որուն բլթակը թելով մը կը կապէ եւ այդ թելին միւս ծայրը՝ ճիշդ դիմացը գտնուող դրան կը կապէ, այնպէս որ դուռնէն ներս մտնողը թելին պիտի դպի եւ ասով բլթակը պիտի շարժի ու բէվոլվէրը կրակ պիտի առնէ։ Այսպէս բէվոլվէրը այդ վիճակին մէջ կը մնայ մէկ քանի շաբաթի չափ։ այդ միջոցին դուռնէն ներս մտնող մը չըլլար։ Անցեալ օր սակայն Պ. Տելօնէի 20 մեայ զաւակը՝ Պ. Ժորժ, որ կ'երեւայ թէ բնաւ տեղեկութիւն ունեցած ըլլալու չէ իր հօրը տարքած այս ծուղակէն, եւ կամ թէ տեղեակ՝ բայց մոռցած ըլլալով, այս սենեակը կը մտնէ, թելին դպածէն պէս բէվոլվէրը կրակ կ'առնէ եւ յանկարծաբար ինքնաբերաբար արձակուած երկու գնդակներէն մէկը՝ Պ. Ժորժին կուրծքին, միւսն ալ թեւին կուգան։ Խեղճ երիտասարդը գետին կ'իյնայ իսկոյն, եւ հակառակ եղած բոլոր կարելի դարմաններուն, երէկ առաւօտ կը մեռնի՝ ահռելի մահով մը զոհ երթալով պարզ անուշադրութեան մը միայն։

ՀԱՆՐ. ՊԱՐՏՔԻ ՎԱՐՉՈՒԹԻՒՆ

ԱԶԳ.—1890ի 4 % Օսմանիկ պարտաթուղթ ունեցողներուն կը ծանուցուի թէ նոյն պարտաթուղթերուն 27րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1903, 31/13 օգոստոսին, Հանր. Պարտքի Վարչութեան մէջ, Պոլիս՝ Ճըղալ Օղլու փողոց։

* * *

ԱԶԳ.—1890ի 4 % Բոնուսիթէ Օսմ. պարտաթուղթի տէրութեան կը ծանուցուի թէ յիշեալ պարտաթուղթերու 26րդ վիճակահանութիւնը տեղի պիտի ունենայ 1903, 31/13 օգոստոսին Հանր. Պարտքի Վարչութեան մէջ, Պոլիս Ճըղալ Օղլու փողոց։

Կ. Պոլիս 21/3 օգոստ. 1903 1—4

ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԷՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ուրիշ մեր Թղթակցէն.—Կանխատեսուած տեղեկութեանց համեմատ անցեալ շաբաթ օր (5 յուլիս) քաղաքս հասաւ Անգլիոյ Բէմպրիճի ուսուցիչներէն Բրօֆ. Հարիս իր տիկնոջը հետ։ Փութանք ըսել թէ ասոնք տարիքին առած անզաւակ ամուլ մը կը ներկայացնեն՝ որոնք օժտուած քրիստոնէական մաքուր բարոյականով՝ մարդկութեան բարերարելու մէջ կը փնտռեն իրենց ազնիւ հոգիին սփոփանքը։ Բրօֆ. Հարիս ներկայացաւ տեղւոյս կառավարչին՝ Վսեմ. Բիֆաթ պէյի ու հոս ալ ինչպէս ամէն ուրեք օժտանացաւ օսմ. բարեխնամ կառավարութեան մեծարանաց, որ միշտ չնշղջացուիր արդէն ամէն պարկեշտաւ բարենպաստակ այցելուներու։

«Բրօֆ. եւ Տիկին Հարիս քանի մը տարի առաջ դարձեալ եդեսիա այցելած ըլլալով՝ իրենց ազնիւ ընթացքով գնահատուած են շատերու կողմէ։ Անմոռանալի է իրենց եղական ձեռնտուութիւնը, զոր քանի մը տարի շարունակ ընծայեցին Հայ ու Հայ-Բողոքական վարժարաններուն՝ կանոնաւոր վճարմամբ տարեկան նպաստներու, որոնց շնորհիւ բարձրագոյն դրութեան մը վերածուեցան նոյն հաստատութիւնները եւ սկսան օգտակար արդիւնքներ առաջ բերել։ Իմացականապէս երախտաւորեալները բնականաբար մոռացկոտ չէին կրնար դառնալու, ուստի թարերարող ամոլին այցելութեան պատիւ յարգանաց պատշաճ արտայայտութիւններ եղան։ Որչեալ օրուան մը մէջ դպրոցական Հոգաբարձութիւնները, ուսուցչական մարմինը եւ հին ու նոր շրջանաւարտներ խմբովին ներկայացան Բրօֆ. եւ Տիկին Հարիսի, որոնք ծերունիի ու ազնիւ մարդու բարեգործ հաճութեամբ սիրալիր ընդունելութիւն ըրին ներկայացողներուն։ Իրենց կրթասիրական ծառայութիւնները գնահատող ուղերձներու ի պատասխան՝ Բրօֆ. Հարիս բանախօսութիւն մը ըրաւ լրումի իր համեստ հոգիին պատկերը ուրաւ առաքինական ներշնչմանց զգացումը պարզօրէն կը ցոլացին։ Ազնիւ Բրօֆիսորը՝ որ մեծ սէր ունի հնագիտութեան մասին, ի միջի այլոց ըսաւ.— «Ճամբորդութեանս միջոցին շատ տեղերէ անցայ ու շատ հետաքրքրական վայրեր այցելեցի, բայց մասնաւոր հաճոյք մը կը զգամ հիմա Ուրֆա գտնուելով։ Դեռ այս առաւօտ կ'երթայի, աւելցուց, եղեսարնակ եկեղեցական մեծ դէմքի մը՝ Ս. Եփրեմի երգը, յորում Եդեսիա ներկայացուած էր իբրեւ երկրային սուրբը՝ վերին Երուսաղէմի։ Մեր առջի այցելութեան միջոցին մտադրեցինք տարիներ ետքը անգամ մըն ալ հոս հանդիպիլ. շատ ուրախ ենք որ Նախախնամութիւնը մեզի՝ այս ծերունիներուս չնորհեց այդ միջոցը. նոյնչափ ուրախ ենք մանաւանդ՝ որ մեր շուրջը ժպտուն դէմքեր կը տեսնենք։»

«Միսիս Հարիս եւս որ Անգլիոյ մէջ իբրեւ գրագէտ Տիկին մը ճանչցուած է, Բրօֆէսորէն ետքը՝ — «Ես ամուսնոյս արձանագնեմ» զուարթ նախաբանով դեղեցիկ ատենախօսութիւն մը ըրաւ լուրջ ու մեկին յորդորներ կարդալով ճշմարիտ սիրոյ վրայ, որով ամէն քրիստոնեայ, ըսաւ, պէտք է մի ըլլայ ի Քրիստոս՝ անոր մեծագոյն նկեղեցիին մէջ։»

«Ներկաները՝ իրիկուան ատեն՝ ցուցուէլ առաջ՝ ոտքի վրայ երկիւղածութեամբ ունկնդրեցին Հայ. Եկեղեցիի հոգեպարար մաղթերգութիւններէն մէկը՝ « Քառ.f fեզ ske Ասուած մեր », զոր արտասանեց հայ հոգեւորական մը »։

—Աւարսկ Խան ժողովի երէկի նստին ամբողջական որոշումները՝ զորս համառօտ կերպով ծանուցած էինք երէկ.— 1. Ս. Պատրիարքը ժողովին ծանոյց Իզմիրի Առաջնորդ Մելքիսեդեկ Սրբազանին վախճանումը եւ հաղորդեց Դաւառ. ժողովին կողմէ այս մասին ուղղուած նամակը որ հանգուցեալին հիանդութեան, վախճանման եւ յուղարկաւորութեան պարագայից վրայ տեղեկութիւններ կը հաղորդէր։ Մելքիսեդեկ Սրբազանի աշխատութիւններն ու արդիւնքները յոգնաւ Հայ. Եկեղեցւոյն, գոհութեամբ յիշատակուեցան Ժողովին մէջ եւ ժողովականները իրենց խորին վիշտը յայտնեցին այս դառն կորստեան համար։ Սրբազան նախագահը «Հոգաց» մը արտասանելով օրհնեց հանգուցեալին յիշատակը։ Այս առթիւ Ժողովը նկատելով որ Իզմիրի կարեւոր վիճակը չկրնար թափուր թողուիլ ընդ երկար առանց Առաջնորդի, որոշեց ընտրութեան հրահանգ ուղղել եւ ընտրելի սահմանեց Մեսրոպ արքեպիսկ. Սուքիասեան, Բարթողիմէոս արքեպիսկ. Զամչեան եւ Հմայեակ եպիսկ. Դիմաքսեան։— 2. Կարդացուելով Պիլէճիկի Առաջնորդ Մովսէս եպիսկ.ի եւ Առաջն. Փոխանորդ Պալաքեան Գրիգորիս վրդ.ի կողմէ ուղղեալ գրութիւնները, Ժողովը վերջացան համարեց Գրիգորիս վրդ.ի պաշտօնը եւ արտօնեց զինքը վերադառնալու ի Պոլիս եւ որոշեց որ Մովսէս եպս. եւս վերադառնայ իր Վիճակը։— 3. Ուսումնական Խորհուրդը յայտագրով մը առաջարկած էր բարեփոխել Կաղմական Կանոնագրին 41էրդ յօդուածը որ կը վերաբերի դպրոցական պաշտօնէից հրաժարման, անուանման եւ թոշակի վերաբերող պարագաներուն եւ ներկայացուցած էր կատարելի բարեփոխումները։ Ժողովը քանի մը փոփոխութեամբ ընդունեց նոյն բարեփոխումները եւ որոշեց գործադրութիւնը։ Ժողովը ասոնցմէ զատ զաղեցաւ ինչ ինչ խնդիրներով։

— Կիւմշեան կտակի մասին տեղեկութիւններ ստանալու համար՝ Կիւմիւշեան ժառանգորդաց կողմէ փոխանորդ կարգուած Ցակոբ էֆ. Ցակոբեան հրաւիրուած էր երէկուան Խան Ժողովին. ինչպէս յայտնի է, Կիւմշեան էֆ.ի տեսրակները եւ թուղթերը պարունակող սընտուկը՝ Պատրիարքարանի յանձնուած եւ ժառանգական հաւաց քննութիւններն ալ Պատրիարքարանի գիտութեամբ կատարուած են։ Ցակոբ էֆ. երէկ Ժողովին հաղորդեց այդ տեսարաններու քննութեանց արդիւնքին մասին կարգ մը տեղեկութիւններ եւ վագի եղած գումարին վճարման եղանակին մասին բացատրութիւններ տուաւ։ Ժողովը գլխաւորաբար խորհրդակցեցաւ աղքին կտակեալ գումարը կալուածներով կարգադրելու մասին առաջարկուած եղանակին նկատմամբ եւ ակզբամբ ընդունեց այս առաջարկը։

—Մագրիգիւղի Թաղ. Խորհուրդը նը-կատելով որ Թաղային սնտուկը անձուկ վիճակ մը ունի, որոշած է թատերական ներկայացում մը տալ։ Այս մասին օրինական ձեւակերպութիւնները լրացած եւ արտօնութիւնն ձեռք բերուած ըլլալով, ի մտոյ պիտի տրուի այդ ներկայացումը։

—Պարտիզակէն գրուած նամակէ մը կը տեղեկանանք թէ Բերայի աւագերէց Մկրեան Տ. Հայրը Վարդավառի կիրակին նոյն գիւղի Ս. Ցակոբ եկեղեցիին մէջ քարող մը խօսք է, բնաբան առնելով օրուան Գրքէն՝ «Դու ես վէմ, եւ ի վերայ այդր վիմի չինեցից զեկեղեցի իմ» խօսքը։ Այլակերպութեան նկարագրութիւնը ընելէ վերջ, Տ. Հայրը մասնաւոր ըրած է քահանայի զգալի պակասը նոյն գիւղին համար, եւ այս առթիւ յորդոր կարդացած է ժողովուրդին որ քահանայական ընտրութեան միջոցին իրենց քուէն բարի եւ ուսեալ երիտասարդներու վրայ կեդրոնացնեն, եւ ոչ թէ կողմնակցութեամբ իրենց ազգականը կամ բարեկամը ընտրեն։ Տ. Մկրեան Հայրը գիւղին մէջ հին աղբիւրի նորոգութեան ալ ձեռնարկեր է, խղճալակները ինք հոգալով։ Տ. Մկրեան Հօր այցելութիւնն տուած են Թէտրք պաշտօնատուներ, Պարտիզակի Բարձր. վարժարանի տնօրէն Տոքթ. Զէմպրս, Հայ-Հռոմէականաց Ժողովրդապետը եւ ուրիշ ծանօթ անձեր։ Տ. Մկրեան հայրը, այցելած է նաեւ գիւղին վարժարանները, ընկերակցութեամբ Մելիքեան Մկրտիչ էֆ.ի։

Ս. ՓՐԿՉԻ ՀԻԱՆԴԱՆՈՑ

Անցան էֆ. Գալանճեանի ընդ Օր. Աշխէն Տէր Արիստակէսեանի ամուսնութեան առթիւ փոխան ծաղկեփունջի մէկ Օսմ. ոսկի նուիրած են Հիւանդանոցի Կուրտիկեան եւ Քէչէքեան էֆէնտիք։

ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ԹՈՒՐՔԻՈՅ ԴՈՒԼՃ

Ա. Ճ Ն Թ Ա Պ

Գուլէհին 28 երրորդ տարեշրջանը պիտի սկսի Սեպտեմբեր 9ին. (Ն. Տ.) չորեքշաբթի։ Հոն կ'ուսանուի Քրիստոնէական ուսմունք, Բնական գիտութիւնք, Ուսումնութիւն, Փիլիսոփայութիւն, Պատմութիւն, Բաղաքական տնտեսութիւն եւ Տնտարակութիւն, Տաճկերէն, Հայերէն, Անգլերէն, Ֆրանսերէն, Նոր կտակարան, Ցուսաբէն, Երաժշտութիւն, Ճարտասանութիւն եւ ատենախօսական վարժութիւն, Մարմնամարզ եւայլն։

Տարեթոշակն է Գուլէհի համար 3 եւ Նախապատրաստական ճիւղին համար 2 Օսմ. ոսկի, Գիշերօթիկներ 7 Օսմ. ոսկի աւելի կը վճարեն։

Ուրիշ տեղեկութիւններու համար գրել

Մր. Մէրիլ

Տնօրէն Կ. Թ. Գուլէհի, Այնթապ

Այսօրուան Հեռագիրներ

(ԱԺԱՆՍ ՏԸ ՔՈՆՍԹԱՆԹԻՆՈՊԷԼ)

ՀՌՈՄ, 5 յուլիս.— Նոր Պապը մեծ կարդուքիւնի ու հաստատամտութեան համաւ կը վայելէ, ինչ որ կը համապատասխանէ կարտինալներու տեսութեանց որոնք կ'ուզէին Պապ մը ունենալ՝ կղերականութեան մէջ կարգապահութիւնը վերահաստատելու ալ կարող։

—Մարթօ նախորդ կարտինալը, իբրեւ Վենետիկի Պատրիարք, լաւագոյն յարաբերութիւններ ունեցած է Իտալիոյ արքունիքին հետ։ Ումբերթօ թագաւորը ու Մարկարիթա թագուհին եւ Վիքթոր Էմմանուէլ թագաւորը ու Էլէնա թագուհին երբ հետզհետէ Վենետիկ ուղեւորեցան, այցելութիւն տուաւ անոնց։

—Լրագիրները ընդհանուր կերպով լաւ ընդունելութիւն մը կ'ընեն նոր Պապին։

—Պապը, երկու երկրպագութենէ եւ օրհնութենէ ետքը, ընդունեց պապական ընտրութեան ժողովին մասնակցողները եւ Վատիկանի պաշտօնեաները։ Ցեսոյ գնաց Լաբինոզա կարտինալին մօտ որ ծանրապէս հիւանդ է։

—Գիրերը չատ մը տուներ լուսապարդուած էին։

—Թագադրութեան հանդէսը ամսոյս 9ին պիտի կատարուի։

—Լրագիրներէ ոմանք կ'ըսեն թէ Վենետիկի նախորդ Պատրիարքը երկու անգամ խնդրեր է կարտինալներէն որ չպնդեն իր ընտրութեանը վրայ, բայց վերջապէս համոզուեր է իր բարեկամներուն թախանձանքին վրայ։ Բուէարկութեան արդիւնքէն, 50 ձայն, մեծապէս զգացուեր է։

ԲԱՐԻԶ.—Նորէն զրոյց կայ թէ Իսպէրներու դատը պիտի լուսաբանուի, տիկին Իսպէր հիւանդ ըլլալուն համար։

(ԱԺԱՆՍ ՆԱՍԻՈՆԱԼ)

ՀՌՈՄ, 5 օգոստոս.—Նոր Պապը յիսուն քուէով ընտրուեցաւ։ Եօթերորդ քուէարկութեան Ռամբոլա կարտինալը 31 քուէ շահեցաւ, Կոթիի՝ 16, Վանուտելլի՝ 7 եւ Սարթօ՝ 6։

—Ընդհանրապէս կը կարծուի թէ Վինչէնցօ Վանուտելլի կարտինալը արտաքին գործոց Նախարար պիտի անուանուի, բայց Ցէրրաթա կարտինալին ալ խօսք կայ։

—Իտալիոյ լրագիրները խստիւ կը քննադատեն նոր Պապին մերժումը՝ Ս. Պետրոսի եկեղեցիին դուրսէն օրհնութիւն տալու համար։

—Նոր Պապին ընտրութիւնը ընդհանուր կերպով հաւանութեան կ'արժանանայ։

—Թագադրութեան արարողութեան թուականը տակաւին որոշուած չէ։

—Հակառակ եղած հերքումներուն, կարելի է հաւատալ թէ Աւստրիա իր «վէթօ»ի իրաւունքով ընդդիմացեր է Ռամբոլա կարտինալին ընտրութեանը։

ՄԱՍՐԻՏ.—Պ. Ռոպլէսօ այնպէս կը նկատէ թէ Սպանիոյ աղատական կուսակցութեան ցրուումը անխուսափելի է։

ԲԱՐԻԶ.—Ֆրանսայի իրաւարարական մասնախումբին նախագահ Պ. ա'Լիթուանէլ աբ Քանթան Լոնտոնէն դրած է Պ. Տելքասէի թէ Անգլիոյ արտաքին գործոց նախարար Լորտ Լանստաուն եւ դաղթականաց նախարար Պ. Ճէմպրլէն համամիտ են Անգլիոյ եւ Ֆրանսայի միջեւ իրաւարարական դաշնագիր մը կնքելուն՝ իրենց վէճերը բարեկամաբար կարգադրելու, դինուորական ծախքերը սահմանափակելու եւ Ռուսիոյ հետ համաձայնութեան մը գալու համար։

ՄԱՍՐԻՏ.—Մարիտի քաղաքական շրջանակներուն մէջ շատ կը խօսուի Սպանիոյ նախարարապետին, Բարիզի սպանիական դեսպանին եւ Մարիտի ֆրանսական դեսպանին միեւնոյն ատեն Սան-Սեպաստիէն հասնելուն վրայ։

ԲԵՌԼԻՆ—Շանկայի Նորթ Ջայնա Հերալտ լրագիրը կ'ըսէ թէ Զինու մէջ կացութիւնը ծանր է։ Բէքինի մէջ մանարինները զգուշաւոր ընթացքի մը կը հետեւին օտարներուն նկատմամբ։ Ինամանկալուին ալ շատ քիչ կը ծածկէ իր հակակրութիւնը քրիստոնեաներուն դէպ։ Նոյն թերթին թղթակիցը կը յարէ թէ օտար դեսպանները պէտք եղածին պէս տեղեակ չեն իրաց ճշմարիտ կացութեանը։ Ամէնէն փոքր առթիւ մը կրնայ չլսթութիւն մը ծագիլ Զինու հիւսիսային կողմը։ Ինամակալուհիին երբ մանտարինները ընդունի, անկարեւոր բաներու վրայ կը խօսի անոնց հետ։ Վարչական որեւէ գործի համար եթէ խօսք ըլլայ, այնքան հաճելի չերեւար։ Այս նկատումները խղճամիտ եւ ուշադիր դիտողութեանց արդիւնք են։ Թղթակիցը կը յայտարարէ թէ Զինու մէջ գտնուող օտարականները պէտք է զգոյշ ըլլան։

ՊԵՐԼԻՆ.—Գերմանիոյ մեծ ճարտարարուեստներուն մէկ յանձնաժողովը որոշեր է աշխատիլ ժողովրդական քուէարկութիւնը ջնջելու, վասն զի այնպէս կը նկատեն թէ ասով միայն կարելի է մրցիլ ընկերվարականներուն դէմ։ Երեսփոխանները ներէն ոմանք հաւաներ են ընտրական օրէնքը փոխելու այդ ծրագրին։ Նոյն յանձնաժողովը կը յուսայ աշնան Խորհրդարանին ներկայացնել ծրագիրը՝ նախարարութեան աջակցութեամբը։

—Նացիոնալ Զայթունկ կ'ըսէ թէ պաշտօնական շրջանակներու մէջ որ եւ է տեղեկութիւն չկայ թէ Վիլհէլմ կայսրը ու Տանխմարքայի թագաւորը տեսակցութիւն մը պիտի ունենան մօտերս։

ԼՈՆՏՈՆ.— Անգլիոյ թագաւորը ու թագուհին Իրլանտայի մէջ իրենց կատարած ուղեւորութիւնը աւարտեցին՝ Բարը քաղաքը այցելելով, ուր ընդունուեցան լորա-քաղաքապետին, խորհրդականներուն եւ ժողովուրդին կողմէ՝ մեծ խանդավառութեամբ։ Բաց կառքով դացին Բարքի դարասանը։ Թագաւորը իրլանդական երկու զօրագունդերու յանձնեց նոր դրօշներ։ Նաեւ բանախօսութիւն մը արտասանեց զինուորներուն, ըսելով որ կը յուսայ թէ բաւական ատեն պիտի չկենան երկիրը պաշտպանելու, սակայն վստահ է որ իրենց պարտականութիւնը պիտի կատարեն այն օրը երբ իրենց ծառայութիւնը պահանջուի։ Դրօշներու օրհնութեան ատեն միջադէպ մը պատահեցաւ։ Զօրագունդին զինուորներուն մեծ մասը կաթոլիք ըլլալով, կաթոլիք եպիսկոպոսը հրաւիրուած էր արարողութեան ներկայ ըլլալու, բայց չուզեց բողոքական երեցին հետ դտնուիլ, որով այս վերջինը առանձին կատարեց օրհնութիւնը։ Իսուարտ թագաւորը Բարքի մէջ ուրիշ ճառ մը արտասանեց եւ խօսքը ընդհանուր կերպով Իրլանտացիներուն ուղղելով ըսաւ.

«Կը մասնակցիմ ձեր այն յոյսին թէ օրինաւորական այն միջոցները որոնց մով այս պահուս կը զբաղի Խորհրդարանը, կարենան զօրաւոր կերպով նպաստել իրլանդական ժողովրդու երջանկութեան, ու բարեկեցութեանը։ Բայց լաւ օրէնքները առանձին բաւական պիտի չլլան այդ նպատակը ձեռք բերելու։ Ճարտարարուեստի ուսուցման լաւագոյն դրութիւն մը պէտք է, ժողովրդեան ամէն դասակարգերուն մէջ գործակցութեան ոգի մը եւ գործունէութեան նոր ու զանազան աղբիւրներու ստեղծումը։ Ձեր գործնական ջանքերը պէտք է միշտ այդ նպատակին հետամուտ ըլլան։ Կը խնդրեմ Նախախնամութենէն որ միշտ օրհնէ ձեր աշխատութիւնները՝ խաղաղութեան ու բարգաւաճման գործին մէջ։»

Թագաւորը ու թագուհին իրիկուան շրջեցան։ Նստեցան դէպ ի Հուսյթ կղզին։

ԲԵՌԵՐՍՊՈՒՐԳ.— Սվարովէն կը հեռագրեն թէ Ս. Սէրգիէի գերեզմանքարը, երէկ, մայր եկեղեցի տարուեր է՝ պատգարակի մը վրայ զոր կը կրէին Նիքոլա կայսրը, մեծ դուքսերը եւ քահանաները։ Մայր կայսրուհին, կայսրուհին, մեծ դքսուհիները եւ ժողովրդեան ատուար բազմութիւն մը կը հետեւէին։ Այսօր դերեզմանքարը մեծ հանդէսով մայր եկեղեցիին մէջ թաղուեցաւ։ Կայսեր, մեծ դուքսերուն եւ քահանաներուն կողմէ։

ՐԻՕՀԼ.—Բեռերսպուրկէն կը հեռագրեն Բէօլնիճէ Զայթունկ.—Ռուս իշխանութիւնները ծանուցին Բէքինի կառավարութեան թէ Ռուսիա առ այժմ օտարներու բնակութիւնը կ'արգիլէ Մանչուրիոյ մէջ։ Վեց տարիէն, երբ Ռուսիա անդորրութիւնը ու բարեկարգութիւնը վերահաստատէ Մանչուրիոյ մէջ, երկիրը բաց պիտի ըլլայ օտարականներուն՝ վաճառականութիւն ընելու աղատութեամբ։

ՓՐԻՏԻԿԼԻՍՏՈՐԲ.— Ագարակապանները ընկերակցութիւնը կարեւոր միջոց մը գտնելու, որուն ներկայ գտնուեցան երեւելի Պոէրներ՝ երկրին ամէն կողմերէն եկած. ատոնց մէջ կային Պոթա ու Սմուց վիլեան եւ ուրիշ զօրավարներ։ Այդ գումարման մէջ միաձայնութեամբ որոշուեցաւ հանքերու մէջ ասիացի գործաւորներ բանեցնելու խնդրոյն համար որ եւ է որոշում յետաձգել, մինչեւ որ տեղական գործաւորներուն յանձնաժողովը իր տեղեկագիրը տայ։ Գումարման մասնակցողներուն ընդհանուր կարծիքը այն է թէ երկրագործութեան եւ հանքերու համար գործաւոր չկայ։

ԼՈՆՏՈՆ.— Տարմշթատէն կը հեռագրեն թէ Եւրոպայի վեհապետներէն ոմանք ներկայ պիտի դտնուին Ցունասատի Անտրէ իշխանին ամուսնութեանը՝ Պաթենպերկի Ալիս իշխանուհիին հետ՝ Տարմշթատի մէջ։ Ցունասատի թագաւորը, Անգլիոյ թագաւորը, Գերմանիոյ կայսրը եւ Տանիմարքայի թագաւորը մասնակցութիւն յայտնեցին ներկայ ըլլալու։

ԴԱԼԱԹԻՈՅ ՍԱԿԱՐԱՆ

ՓԱԿՈՒՄ 23 Յուլիս

Օսմ. Գոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Օ. Ո.	34 31 1/2
Ամէնէն բարձր գին	»	24 24
Ամէնէն վար գին	»	24 30
Բուսմէլիի Երկաթուղի գաց.	ֆր.	126 25
Ամէնէն բարձր գին	»	126 50
Ամէնէն վար գին	»	125 75

ԲԱՆՈՒՄ 24 Յուլիս

Օսմ. Գոնսոլիտէ Սեռի Դ.	Ք. Ո.	34 31 1/2
Բուսմէլիի Երկաթուղի	ֆր.	126 25
Շիրքէճի Թաղիթէ		29 —
Սեմանէթ		— —
Դէլէթ		— —
Օսմ. Պանքա		— —
Հաւէթի Ժէնէրալ Օթմ.		— —
Դօս. Օթմ. Շանժ է Վալէօր		— —
Դոմ. Ապահ. Ընկ.		4 60
Թրամուէյ բաժնեթուղթ		6 —
» ժուիսանս		1 60
» պարտատուղթ		483 —
Թարաֆ Դ. Գոլոյ		506 —
Թրանսվալ		102 —
Գրէթի Ֆոնսիէ Էժիբսիէն		266 —
Լավրիոն		81 —
Անատոլիի Երկաթուղի բաժնեթուղթ		11 80
« պարտատուղթ «		522 —

ՓՈՒԱՆԱԿԱԳԻՐ

Լոնտոն 3 ամիս	Ղրշ.	— —
» » » չէք	»	109 15
Բարիզ » »	ֆր.	22 98 3/4
» » » չէք	»	— —
Գերմանիա տասոկոս չէք	մարք	15 66
Վիէննա չէք	ֆիորր.	21 89

ԴՐԱՄՆԵՐՈՒ ԸՆԹԱՑՔԸ

20 ֆրանկնոց	Ղրշ.	57 14
Անգլիական ոսկի	»	169 34
Նոր Էմբէրիալ	»	99 25
Գրիվնից	»	51 05
Մէճիտիէ տրծակ	»	108 —
Մէճիտիէ	»	— —
Ռուպի Հինդուստան	Օ. Ո.	3 61

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ՍԱԿԱՐԱՆ

ԼՈՆՏՈՆ, 5 Օգոստոս

Անգլիական Գոնսոլիտէ		91 06
Օսմանեան Դաձի սէրի Բ.		— —
» » » Դ. գաց.		81 75
» » » Դ. զոց.		81 75
Օսմանեան Պանքա		13 75
Ռուսական 1890		— —
Հելլենական 5 %		41 50
» Մոնոբոլ		43 50
Պուլկարական 1888		— —
Եգիպտական Ինտիդիւ		104 12
Թօնինայ		104 —
Թրանսվալ		4 12
Այտին երկաթուղի		14 50
Թոխատլեանի		16 32 1/2

ԲԱՐԻԶ, 5 Օգոստոս

Ֆրանս. Դաձի 3 %		97 82
Օսմ. Գոնս. սէրի Դ. գաց.	Ղրշ.	22 42
Օսմ. Գոնս. սէրի Դ. զոց.	»	22 30
» » » Բ.	»	— —
» » » Գ.	»	25 25
Օսմ. Պայս. Պանքա	ֆր.	596 —
Սեմանէթ	»	— —
Բուէնոս երկաթուղի	»	120 —
Օսմ. մաքսատուն	»	482 —
Օսմ Ռէնթ	»	401 —
Բիթոտիթէ Թիւրք 4 %	»	513 —
Քանէսի Լիոնէ	»	1122 —
Իտալական Ռենթ	»	102 35
Սպանիական արտաքին	»	91 50
Թրանսվալ	»	103 —
Զէր Լոնտոնի վրայ	»	25 140
Գրամազրգ	»	— —

ՎԻԷՆՆԱ, 5 Օգոստոս

Փոխան. Լոնտոնի վրայ	ֆր.	239 30
Բուէնոս երկաթուղի	»	122 50
Օսմ. Ռէնթ	«	366 —

ԳԵՐԼԻՆ, 5 Օգոստոս

Ռուպլը	ֆր.	— —
Բուէնոս երկաթուղի	»	122 10
Անատ. երկթ. պարտատուղթ	»	102 90
Փխն. Լոնտոնի վրայ 3 ամս.	»	20 245

ՊՐԻՍԷԼ, 5 Օգոստոս

Օսմ. Գոնս. սէրի Դ.		22 05
Բո մէյի երկաթուղի		127 50

ԱՆԱՏՕԼՈՒ ՕՍՄԱՆԼԸ ԹԻՄՈՒՐ ԵՕԼՈՒ

ԻԼԱՆ

Պալիա հալընաա վէ եախօտ չուվալ տէրուտիւնէ օլարագ վուգու պուլաճագ իլէկնմէմիշ եաբաղը վէ քիրլի եաբաղը նազլիթիթնա պատ օլմագ իւզրէ թանգիմ օլունան Հայտար-Փաշա Լիգարէ խաթթնա մախսուս 47 նումէրօլու վէ Էսկի-շէհր-Գոնիա խաթթնա մախսուս 146 նումէրօլու սէյրի խաֆիֆէ մախսուս ֆէվգ էլատէ վէ մուվազգաթ իւրի գէրնա թարիֆանդն կէլէճէք շէհրի էլուլի էֆէնտի-նին իսթիտասնտան իթիպարէն մէվզրի թանթիգա վազ իտիլէճէյի վէ պու պապտա մալիւմաթը մուֆասսալ իսթիհսանլանա արզուսքէշ օլանլարը խթասիսնլարա ոէ Հայտար-Փաշա թիմուր եօլուն ուսմուրի թիւճարիյէ տարիէսինէ միւրաճաաթ էյլէմէլէրի իլան օլունուր։

Միւսիրիյէր

Հայտար-Փաշա ֆի 28 թէմմուզի էֆ. 1903

LA UNION ET FHENIX ESPAGNOL

Ֆրանսական Ընկերութիւն ընդդէմ հրդեհի, եւ կենաց եւ արկածներու. դեր գործակալ Շաալ Անտամիէս, Կալաթա, Վոյվոտա փողոց թիւ 114։ 7—15

Տոքթ. Ժաք Մէեռշաս

ԲԱՐԻԶԻ ԲԺՇԿԱԿԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆԷՆ ՎԿԱՅՈՒԱԾ, ՄԱՆԿԱԲԱՐՁ ՀԱՄԱՁԳԱՅԻՆ ԱՆԿԵԼԱՆՈՅԻՆ ՄԷՋ ԵՒ

ՄԱՆԱՆԳԷՏ ԿԱՆԱՅԻ ՀԻՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆՑ

Ամէն օր հիւանդ կ'ընդունի իր բնակարանին մէջ, Բերա, Գիւլիւք Բայրիսթան փողոց, թիւ 18, թաղապետական Զ. շրջանակի պաշտօնարանին մօտ։ Աղքատները ձրիապէս կը դարմանուին չորեքշաբթի օրերը։ Ամէնութիւնը կը դարմանէ մասնաւոր եւ նոր եղանակով մը՝ զոր ի գործ կը դնեն Բարիզի նշանաւոր բժիշկները։ Այս նոր մեթոտով դարմանումը, որ միշտ յաջողութեամբ պսակուած է, առաջին անդամէն իսկ զոհացուցիչ արդիւնք մը կ'արտադրէ։

9—30

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1862

Ս. ԽԱՉԱՏՈՒՐԵԱՆ ԵՒ ՈՐԴԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ-ԱՏԱՄԱՆԱՊԵՏՔ

398 ՄԵԾ-ՓՈՂՈՑ ԲԵՐԱ 398

ԵԱՆԻ ԳԱՐԵՁԱՏԱՆ ՎՐՈՅԻ ՅԱՐԸ
(Ձիւռ Զուլֆեանց գէմ)

Նուրբ, ճաշակաւոր եւ դիմացկուն արհեստական ակռաներ կը պատրաստեն, յար եւ նման բնականի, գիմքի ձեւաւորութիւն, ըստ տարիքի, ծամելութիւն, եւ ապատ արտասանութիւն։ Ինչպէս նաեւ կատարելագործեալ աքցաններու մի

ՄՈՒՉՈՒԱԼ ԼԱՅՖ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ. ՆԻՒ-ԵՈՐՔԻ

ԱՄԵՐԻԿԵԱՆ ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՍՏԱՏԵԱԼ 1843ԻՆ

Պահեստի գումար ՄԷԿ ՄԻԼԻԱՐ 981 ՄԻԼԻՈՆ 518,483,42 ֆրանկ

Ապահովագրական ամէն կարելի դրութիւնները կը գործադրէ. խառն ապահովագրութիւն, ամբողջ կեանք, զուտակաց դրամագլուխ, ցմահ եկամուտ, եւայլն

Մուչուալ Լայֆի սակագինը և ապահովագրութեան պանազան դրութիւնները չուսումնասիրած մի ապահովագրուիք. — Առատաձեռն պայմաններ, վճարմանց դիւրութիւնք։ Տեղեկութեանց համար դիմել առ Պ. Ֆ. ՀԷՌ, ընդհանուր գործակալ, Խնաբէթ խանի դէմը, Վլայմոտա խան, Ղալաթիա, Կ. Պոլիս։ 579

ԿԻԼԻԶԱՐ ՄԱՂԱԶԱՍԸ

ՅԻՐԼԻԹՕՐԸ ՉԻՆԱ.

Սուլթան Համամ հասskսի նուսիro 11 վ 13

Պու տէփա քիչաարնա մալվաֆիագ օլառուզումուզ Կիւլզար մաղազասը, մրեհ թէրէմ միւթերիլէրիմիզէն կէօրսի բաղպէթ իւզերինէ մէվճուա պուլունան եշեալարտան եալնըզ իքթեիւզ էլի բարչաեը 11 ղրուշ ֆիխթիա ըէգապէթ ըչուն մէյտանը ֆիրուխթա չըզարմըշ տը։

Երkէ հեեալարը

1 ատէտ պէեալ զէֆիրաէն մամուլ ֆրէնկ կէօմլէի. 2 ատէտ պէեալ վէ ըէնկլի ֆիլտիգօս ֆանէլալար. 1 ատէտ չըզկալը ֆըրանսըզ ֆիլտիգօս ֆանէլալար. 1 ատէտ ինկիլիզ գումաշընտան մամուլ էրքէք տօնը. 1 ատէտ պէեալ վէ ըէնկլի խալիս եուն թէն ֆանէլաը. 5—6 չիֆթ ըէնկլէրի խաս ալթը իքի գաթը չօրապալար. 4 չիֆթ սիեահ վէ ըէնկլի ֆիլտիգօս ֆրանսըզ չօրապալարը. 2 չիֆթ սօն մօտա չըզկալը քէթէն չօրապալար։

6—7 ատէտ անթիգալը ըէնկլի սիւսլի մէնտիլէր. 1 ատէտ գուշաղըզ սաֆի իբէք սէնտիլէր. 2 ատէտ սօն մօտա սաֆի իբէք ըէնկլի մարգալը մէնտիլէր. 6 ատէտ սօն մօտա տէօրթ գաթը եազալըզալար։

4 չիֆթ սօն մօտա գօլըզալար։

1 թագըմ խալիս մինկլի սօն մօտա գոլ տիւսէլէրի. 3 ատէտ անթիգալը պէեալ վէ ըէնկլի սըրի քէթէն մէնտիլէր. 1 ատէտ խալիս թէլաթին եէնի չըգմա բարա չանթաալը։

Գասրն հեեալարը

1 ատէտ պէեալ վէ ըէնկլի զաեէթ սիւսլի տէգօլթէ կէօմլէքլէր. 1 ատէտ պէեալ վէ ըէնկլի զաեէթ սիւսլի տօնրաը 2 ատէտ պէեալ վէ ըէնկլի սանթրանճը ֆիլտիգօս ֆանէլալար. 2 ատէտ զաեէթ սիւսլի վէ ատանթելալը իլէմէլի գաչգօսէլէր. 1 ատէտ սիւսլի սօն մօտա պէլգօսէսի։

5 չիֆթ զաեէթ տաեանըզալը ֆըրանսըզ չօրապալարը. 3 չիֆթ ալթը իքի գաթը սիեահ վէ ըէնկլի սագսօնիա չօրապալարը. 2 չիֆթ խալիս քէթէն սանթրանճը չօրապալար. 1 չիֆթ տէօրթ սիւսմէլի սօն մօտա էլտիվէնէր։

12 ատէտ անթիգալը ըէնկլի մէնտիլէր. 3 ատէտ ըէնկլի խալիս քէթէնէն անթիգալը մէնտիլէր. 1 ատէտ սիւսլի էլ չանթաալը տէրունինտէ բարա չանթաալը ամնէ մա լէվանթա չիշէսի. 1 ատէտ ըէնկլի սիւսլի խալիս եուն ատան մամուլ թէն ֆանէլաալը. 1 ատէտ կէօքսի իբէք ատանթելալը ֆիլտիգօս ֆանէլալար. 1 ատէտ սօն մօտա իլէմէլի բէչէլիքէր։

Էնվա տիրլիւ հեեալար

1 ատէտ օնիքի քէչիլիք պէեալ վէ ըէնկլի սուքրա էօրթիսի. 6 ատէտ քէթէն սուքրա բէչէթաալը. 6 ատէտ սաչալը քէթէն սուքրա հավլուալարը. 2 ատէտ թիլլի ըէնկլի եիւղ հավլուալարը. 18 ատէտ էրէզ բէչէթալար. 6 ատէտ պրիթանիա մատէնինտէն մամուլ չանթալ գաչգալար. 10 ատէտ զաեէթ սիւսլի բիւանս մօմլարը. 6 ատէտ ալթը գուրու կիճէ գանմալէրի օն պիր ղուրուշ տը։ 1 ատէտ զաեէթ զարիի հէլիհէլիք մուռմիպա տէրունինտէ թապագա մա սիկարալըգ։

3 չիչէ կիւլզար մաղազասը նամըզա իմալ օլունմուշ գօշօնիա. 3 չիչէ հեր նէվ գոզուլու լէվանթալար. 1 չիչէ Սմիրիգանէն գօնսալ ատաթը. 2 չիչէ պէեալ մաչն իւզերինէ տօգան սէօրթ աեար կիմիչ գաչալտա վէ օն սէնէ կարանթի օլմադ իւզրէ չ'թալ գաչըզալար. 1 ատէլի չէքմէճէ տէրունինտէ զաեէթ կիւզել գոգուլու իքի ատէտ լավանտա՝ պիր սաաթն՝ պիր բուտրա։

Ճեմիեեքլերէ մախսուս հեեա

Դաարնալար իչուն բոնժէտէն մամուլ իբէքլի կիճէլիքլէր, տեգօլթելէր, տօնլար, իբէք ֆանէլալար, իլէմէլի իբէք մէնտիլլէր, իբէք չօրապալար, իլէմէլի քէթէն իւզերինէ տեգօլթէ կէօմլէքլէր, իբէքլի վէ թիքէլի գարեօլա էօրթիւլերի, բարա վէ էլ չանթալարը, օն սէքիզ աեար ալթուն պիլէզիք վէ ճէպ սաաթլարը, զաեէթ սիւսլի իբէքլի չօրապ պաղլար, զաեէթ աղըր սէսէֆլի վէ թիլլի եէլբաղէլէր, օն սէքիզ աեար ալթուն վէ գաբլամա քիւբէքլեր վէ եիւզիւքլեր էլմասը եեան վէ արգա թարաֆը վէ էնվահ տիւրլիւ սու թագըմլարը, թիւլի վէ տիւզ վէ անթրաթէօլի չէմիսթէլեր։

Երkէիkրէ մախսուս հեեա

Իբէք իլէ եուն վէ սաֆի իբէք ֆիլտիգօս վէ եուն թէն ֆանէլալարը վէ իչլէմէլի ֆրէնկ կէօմլէքլերի, ֆըրչա թ ագըմլարը, օն սէքիզ աեար ալթուն գաբլամա գօլ տիւմլէրի, զաեէթ սօն մօտա պաեուն պաղլար, իլէմէլի քէթէն ապտէսթ վէ թիլլի հավլուալար, զաեէթ կիւզել քէթէն չօրապալար վէ մէնտիլլեր վէ սօն մօտա չէմսիեէլեր, եվրագ վէ եօլ իչուն թաեալէթ թագըմը պէօեիւք պոյ չանթալար, խալիս քէթէնտէն մամուլ հեր նէվ սուքրա թագըմը, զաեէթ կիւզել եազըզ էլտիվէնէր։

Սիւնեեք հեմիեեքլերինեն մախսուս հեեա

Եազը թագըմլարը, մահֆազա տէրուսնինտէ չանթալ պուչագ թագըմլարը, մահի ֆազա տէրունինտէ լէվանթա թագըմլարը, ժաբօնիալարի չէքմէճէլէր վէ էնվահ տիւրլիւ եազը իչուն քեալարլըզը վէ պուսնա մուսմսիլ էշեաեը զաեէթ էհվէն մուսպահատ իթմէկը արզու իչէն հանրմ վէ պէյ էֆենտիլերիմիզէ մաղազան ամիգիսեէ պիր սէֆա էշեահ մէզգիւրէեի թէսմաշա իթմէկը իւզրէ թէչրիֆ իթմէլերինի խասսէթէն թէմէննի վէ րիճա իսէրիզ։

Navigation à Vapeur et de Commerce

ՌՈՒՍԱԿԱՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Նաբաբուան երkեւկուրիւճճեr

Ցուլիս

Գշ. 22/4 Սեվաստոպոլ ժամը 10ին առաւսւ1
Տարտանել, Միտիլի, Իզմիր, Պիրա, Թարապլուս-Շամ, Պէրութ, Սաֆա, Բոր-Սայիտ, Աղեքսանդրիա ժամը 4ին իրիկունն։
Շ. 24 6 Սուեան ժամը 10ին առտու։
Երա 26/8 Մէթէյիւս, Իզմիր, Պիրա, Աղեքսանդրիա ասայ 10ին առտուն։
Սուեսա ժամը 2ին իրիկունն։

ՓԻՆԱՖԷՏ CUNARD

ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ուրբ ամիսը երեու անգամ կը բանին Լիվերբուլի եւ Արեւելքից միջև

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Իվէրնիա	18900	Միվանիա	8592
Սարմանիա	18900	Քանայանիա	4841
Լուքանիա	12950	Վէրլա	3229
Լամբանիա	12950	Բալտա	2945
Սուլթանիա	8845	Թիբրիա	2936
Ումարիա	8128	Սիբրիա	2935
Էթրուրիա	8120	Սամարիա	2558
Սէրվիա	7392	Ալէքսը	2137
Ուրանի	7269	Նէրպուտի	16

Սիբրը չոգենաւը, նաւապետ Թ. Նէլ ընդհ. գործակալ Լիվերբուլէն հոս հասաւ։

Դիմել առ Ճոն և Միկլր

Jaly et Seagor

Մէյմանէքի խան, թիւ 6, 7. 8 Գալաթա. Բարձր տարեցիներ փոստ։ 25

SANTAL SALOLÉ LACROIX

ԳԱՌՍԻՒԻՆԵՐԸ

Միզային գործարանի հիւանդութեանց դէմ գործածուող հականեխիչ դեղերուն ամէնէն ազդուն և ամենալաւ իւրայնեալն է։

Վաճառատեղի դեղարան Լաքրուա, 31, Rue Philippe-de-Girard, PARIS.

COMPAGNIE ROSSIA D'ASSURANCES

ՌՕՍԻԱ

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՌՈՒՍԻՈՅ ԿԱՅՍԵՐ 1881Ի ՀՐԱՄԱՆԱԳՐՈՎ ԱՐՏՕ

ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ԿԵԴՐՈՆԱՏԵՂԻՆ, ԲԵՌԵՍԼԱՒԼ

Ընկերութիւնը խիստ նպաստաւոր պայմաններով ապահովագրութիւններ կը կատարէ ընդդէմ հրդեհի, ամէն տեսակ արկածներու, ճամբորդութեան պատահարներու, երկաթուղիի ու շոգենաւի մէջ, ապրանքներու փոխադրութեան ու նաւերու սառոյցէ խորտակուելու դէմ, ինչպէս նաեւ կեանքի վրայ։ Ամէն կարգի պայմաններով։

Ընկերութեան դրամագլուխը, ամբողջապէս վճարուած	10,666,667 ֆր.
Սր-չիւռուքեան գումար	122,000,000 »
Ապահովագրեալներուն վճարուած գումար	249,400,000 »
1901 տարուան մէջ դանձուած ապահովագրին ու տոկոս	54,000,000 »

Ամէն տեսակ տեղեկութեանց համար դիմել

Նո Պոլսոյ մա նագի զլն, Աղաբեան խան, Վլայմոտա, Ղալաթիա, և Ղալաթիոյ գործակալութեան, Էսկի Կէմրիկ կ խան, Գարսիին փրայ։

Զմիւռնիա, Կ. Պոլսոյ մասնաճիւղին Ա. ՀԻՒՐՄԻԶ 524

ERNEST GL VANY

ԴՐԱՄԱՏՈՒՆ ԷՌՆԷՍԹ ԿԼԱՎԱՆԻ

ՂԱԼԱԹԻԱ, ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՊԱՆՔԱՅԻ ԿԱՐԳԸ, ՅԱԿՈԲԵԱՆ ԽԱՆ

Սոյն գրամատունը կը վաճառէ ամէն տեսակ արժեթուղթեր՝ իրենց գէնէ հաստատութեամբ՝ ամսական 20 ղրշ.էն մինչեւ 100 ղրշ. որոշեալ գումարի մը վճարմամբ։ Դրամատունը առաջ քաշուած վիճակահանութեանց թիւերը նայելու և լուսուած ցուցակները գտնելու համար՝ ամէն կերպ դիւրութիւն ցոյց կուտայ։

Գնողները երբ առաջին վճարումը ընեն, իրենց մուրհակ մը եր տրուի մեր կողմէ ստորագրուած և դրոշմուած։ Ամէն գնա արժեթուղթին թիւը ցոյց տուող ուրիշ ծանուցագիր մը ալ կը տրուի, և գնողը նոյն առանձին իսկ ամէն վիճակահանութեանց մասնակցելու իրաւունք ունենալով, չսահմանը ամբողջապէս կ'առնէ։

Աւելորդ է յայտնել թէ ամէնէն ողջամտօրէն ամբողջ այս գիւրութեամբ կրնայ արժեթուղթի տէր ըլլալ, և յայտնի է որ ամսական 20 ղրշ.ի վճարումը մեծ զբաղողութիւն մը չըլլալով և ամէն մարդու դիւրամատչելի ըլլալով, ամէն հաւատարիմ կանուխիւն ունի օգտուելու, և եթէ երբեք չշահի ալ, իր վճարումներուն շնորհիւ, յաւելեալ արժեթուղթի տէր պիտի ըլլայ, որ իրեն համար յանձնարարելի մըն է։

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լիվերբուլի Ֆորսոյի Միջերկրականի և Սուէզ Մոսի միջև բանող ուղեւորաց

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Բամատէգ	3000	Թիպս	2500
Անսիա	3000	Նէրպիա	2400
Թէյլոր	3000	Սատրիա	2250
Գեանորգուս	3000	Բէրա	2250
Յորու	3000	Սէթիրս	2000
Օսմանլի	3000	Սասորդի	1500
Մարիօնիա	2500	Դիլէա	150

Դիմել առ Ա. Վ. ՄԻՐՈՒԼ և ԸՆԿ.

Ռ-էքոլ խան

ՃԷՇՄ ՄՈՍ և ԸՆԿ.

Զմիւռնիոյ մասնաճիւղ։

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ՄԱՐՍԷԼԷԱՆ ԵՒ ՀԱՍԿԱՆԱՏ

Ն. ԲԱՖԷԼ ՍԻ ԸՆԿ.

Ցանկանց ուղղուի Բաֆէլ Համամ։

Առաջին նաւը 245 ֆրանկ. Բ. նաւ. 75 ֆրանկ. Ցանկանալոց Թոփ Հանէ Գալաթա։ 516 Թ. ԴԷՊՈՒ

Արտոնատէր ՋԱՐԵՀ ԵՈՒՍՈՒՖԵԱՆ

ՄԱՆԿԱՆՑ ՍԻՐԵԼԻՆ

Եթէ երեխայ մը նիհար է և չի զաւակիր նէ, ախորժակ չունի և կերածը կատարեալ չի մարսեր նէ, և ակռայները — որոնք չեն մեծնարկար նէ — որ բնականապէս դէս աղեստները կ'աւելցընէ թող իրեն տրուի.

Շիշերու վրայ ասոր ուշադրութիւն ընել պէտք է։

20

SCOTT'S EMULSION.

Ասիկայ մանկանց համար ախորժելի կերակուր և դեղ մն է, և երեխայն գայն խմած ատեն վերջի ատիճանի ուրախութեան մէջ կ'ըլլայ։ Մայրը շուտով կը տեսնէ թէ ինչպէս երեխային բոլոր վիշտերը անհետ կը դադրին, որպէս թէ նոր արիւն և նոր կեանք բոլոր անկարգութիւնները չնչելով մանկան ախտերը առողջութեան և գուարգուարութեան փոխարկեցին։ Երեխային միշտ պատրաստ է այս նոր (ուտելիք է) ըմպելիքին և ախորժակով կը խմէ. Ա՛ղքատ զաւակիր և պղտիկ ձերմակ ոսկորները առանձնապէս և վիշտերու կ'ենթարկեն երեան ելլել։ Ըստ օրէնքի Բաղադրութիւնը երեխայից առողջապահ գիրութիւն և զաւակամէ կուտայ, մարսողութեան կ'օգնէ և մարմնոյ ընդհանուր զօրութիւն կը պատճառէ։

ԸՍՊԵՍԻՒ ԲԵՂԼԵԹՈՒԹԻՒՆ

բոլոր տպագրեալ Սիրելին և զանոնք շուտով վարդագոյն երեւոյթի և զօրաւոր և կատարեալ առողջութեան պատկերներու կը փոխէ։ Ըստ օրէնքի Բաղադրութիւն վրան այս նշանով վարդագոյն փաթեթի մէջ ծալուած շիշերէն կը ճանչցուի։

Բոլոր դեղագործները և դեղավաճառները իւր ծանօթ։

ԹԻ ԿՐԷՇԱՄ

ԿԵԱՆՔԻ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԻՒՆ, ԼՈՆՏՈՆ

Ընկերութեան դրամագլուխը 1900 դեկտեմբերին	ֆր. 191,934,570
Տարեկան հասոյթ ապահովագիններէ եւ տոկոսներէ, 1900 դեկտ. 31ին	» 32,467,172
Վճարումներ՝ բանի վիճաբերներու, ապահովագրութեան պայմանագիրներու, վերադարձումներու, եւլն. Ընկերութեան հիմնարկութենէն՝ 1848էն ի վեր	» 426,499,043
1900ի տարեշրջանին մէջ Ընկերութիւնը 5556 ապահովագիր յանձնած է, որ կը ներկայացնեն	» 52,981,500

Աւելի ընդարձակ տեղեկութեանց համար դիմել ընդհանուր գործակալներուն՝

ԷՏՈՒԱՐՏՍ ԷՆՏ ՍԸՆ

Մէյտանճըգ փողոց, Ալալէմէի խան, Պոլիս, իսկ Ղալաթիոյ մէջ՝ Ալէքսիսաի խան եւ Մէյմէնէթլի խան, թիւ 8։

ԲԱԹԻՈՒԹԻՒ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1824ԻՆ ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 1,500,000 անգլիական ոսկի

ԿԱՐՏԻԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.
1821Ի ՀԻՄՆՈՒԱԾ
ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ 2,000,000 անգլիական ոսկի

ԱՆԳԼԻԱԿԱՆ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԸՆԴԴԷՄ ՀՐԴԵՀԻ

Ընդհանուր գործակալ ԷՏՈՒԱՐՏ ԷՆՏ ՍԸՆ, Ալալէմէի խան, Պոլիս 10—52

ԹՈՄԱՍ ՈՒԻԼՍԸՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ

Ընդմէջ Հալի Գ. Պալսոյ եւ Օսեսսայի

Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս	Անուանք	Թոնս
Ալպանս	1069	Գոմ	1497	Գոգ	1011	Մալմ	724
Ալէքս	3607	Գոնկս	2906	Գրուանս	1695	Մարենկ	2273
Ամենէս	1541	Գորոս	895	Հիրս	775	Մարգելլս	3709
Արիսոգս	2371	Գիտս	4311	Լիտալկս	1581	Միքատս	3557
Գասանս	1822	Ցամինս	937	Լինանս	3720	Միլս	1057
Գորոտինս	1264	Ցուրս	2383	Հորատիս	3600	Մոնդէպլիս	1735
Գրավս	1076	Ցրաքս	1713	Հումպէր	595	Մուրիլս	2419
Գրիւնս	841	Ցինամս	504	Իակս	2354	Նէրս	1083
Գրիֆֆալս	4431	Էպրս	2464	Իտանս	5540	Օհիս	4100
Դէյրս	1671	Էյմորիտս	1520	Ֆիլս	1086	Օնեարիս	4036
Դալիքսս	1837	Երազս	1841	Ֆլէս	1053	Օրլանս	1535
Դամէս	1244	Ֆիտս	954	Ֆոլինս	2307	Ուրպինս	2429
Դազս	1094	Ֆինլանտ	1828	Ֆոկս	1700	Պաէերմս	1697
Զիրակս	2729	Ֆլամինկս	849	Լէս	1053	Բոլս	510
Միսէս	1881	Ֆրանչիսքս	4582	Լէբանս	2272	Բրիալթս	2229
Գրիս	2697	Ֆարիէս	3060	Լիվերս	1643	Բրիալսս	1663
Գոլոբատս	4235	Գիրանս	1243	Լոբէնցս	3191	Բոսէս	1789

Հարաւոյ չոգենաւը, նաւապետ Գրօֆթ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն հոս հասած է։

Սարոյ չոգենաւը, նաւապետ Գոքսոլ, ընդհանուր վաճառքով Հալէն պիտի մեկնի մայիս 23ին,

Դիմել առ գործակալս Ֆ. ՀԻԼՏ ԵՆՐԻՔՍՕՆ

Թիւ 23—24 Մեհմէտ Մեհէթ խան, Ղալաթիա 277

ԹԷՐԹՕՆ "ԱՐԵՒԵԼՔ"Ի (110)

ՖՈՐԹՈՒՆԷ ՏԻՒ ՊՈՒԱՆՈՍ

ՎՏՐՈՒԱԾ ՁԵՌՔԸ

ԱՆՄԵՌՈՒԿՆԵՐՈՒ ՓՈՒՆՋԸ

Ս.

Կամուհիէն զատ ոչ մէկ բան կարեւորութիւն ունէր Մաքսիմի համար։ Ինչո՞ւ համար պիտի զրաղէր իր Վիներոի բարեկամով ու Ալիսով։ Վիներոի երջանիկ, իսկ Ալիս բուժուած էր իր անիմաստ սէրէն. դէպի ամուսնութեան խաղաղիկ նաւանգիստը կ'ուղղուէին, առագաստները բացած, ու ամէն ինչ կը յայտնէր թէ ընդհատ հոն պիտի մնային։

Մաքսիմ բնաւ մտառանչ ըլլալու պէտք չունէր այդ Ռոպէրին նկատմամբ։ զոր չատ քիչ կը ճանչնար. մնաց որ անիկա դուդութեան մեղսակից կամ ո՛չ, չատ դէշ ընթացքի մը հետեւած էր իր կակաչելի մեկնումէն ի վեր։

Ապահովարար Պ. տը Բարնոէլ արժանի չէր ուրիշին չահագրգռումին. չատ աւելի մեղքցուելու էր այն արիասիրտ փոքր ժօրժէն՝ որ քիչ մնաց դոն պիտի երթար անհանկանալի արկածի մը։

Յեղձ տղուն վիճակը աղէկ էր, կ'ըսէին, ու Մաքսիմ յանախ կը խորհէր թէ ի՞նչ կրնար ընել անոր համար՝ երբ բոլորովին աղէկնար։

—Պէտք է որ Վիներոյի հետ խօսիմ, յարմար պաչտօն մը գտնելու համար անոր, կ'ըսէր մտովի, մօրեղբօրը տան առջեւ հասած միջոցին։

Հանրութիւնը կիչէներուն մէջ ընդունուած ժամերուն՝ տան դուռները կոնակի վրայ կը բացուէին. ուստի Մաքսիմ ներս մտաւ առանց մէկուն հանդիպելու։

Կամարակալ անցքէ մը պէտք էր յառաջանալ, բակը հասնելու համար, եւ անկէ աջակողմ պէտք էր դարնել՝ գրասենեակները մտնելու համար։

Հոս էր որ իրիկուն մը, ժամը տասնըմէկին տառեանները, երկու բարեկամները՝ Մաքսիմ ու Վիներոի հանդիպած էին կոտկածելի կերպարանք ունեցող մարդոց։ Ատոնցմէ մէկը բարձրահասակ, միւսը փոքրահասակ, խոյս տուած էին արագօրէն։

Այդ հանդիպումէն հինգ վայրկեան յետոյ՝ Վիներոի երեւան կը հանէր դրամարկղին բացուած ըլլալը ու Մաքսիմ կորուած ձեռքը կը գտնէր։

Ակնարեւօրէն, այդ ցաւալի գողութեան հեղինակները իրենց քովէն անցած էին, ու Մաքսիմ յանախ խորհած էր թէ այդ յանդուգն չարագործներէն մէկը երիկ մարդու զգեստով ծպտած կին մը ըլլալու էր, որուն այնքան հետապնդած էր, առանց կարենալ գտնելու զայն։

Այդ միջադէպը միտքը ինկաւ երբ ներս կը մտնէր մօրեղբօրը տունէն. գողերը հետապնդելու սկսելէն ի վեր՝ առաջին անգամ ըլլալով՝ խորհեցաւ թէ բարձրահասակը կրնար մուֆիրուա փողոցի մարդը եղած ըլլալ։

Մեհեանոյն հասակը ու կերպարանքը ունէր։ Եւ որովհետեւ չքեղ ընկերանի մը այդ կասկածելի վարձակալը հարուստ օտարազգի մը երեւոյթը միայն ունէր, չատ բնական էր որ անիկա ըլլար գողութեան փորձը կատարողը։

Միայն թէ երիկ մարդու զգեստ հագած կինը չէր կրնար տիկին Սէրժանը ըլլալ, քանի որ այս վերջինը իր երկու ձեռքերուն ալ տէրն էր։

—Բոլոր այդ մարդիկը անխօս դերասաններ են, կը խորհէր Մաքսիմ։ Անձի մը հաղուստը գործած են, որ երբէք երեւան չպիտի ելլէ։ Գողութեան առաջին փորձին ատեն մուֆիրուա փողոցի մարդը կը գտնուէր կնոջ մը հետ՝ որ իր ձեռքը ձգած է պատերազմի դաշտին վրայ։ Երկրորդ յաջող փորձին ալ մասնակցած էր այդ մարդը, ձեռնատ կինը իր հետ չունենալով այս անգամ։ Իր վերջը դարմանելու վրայ էր ան։

Յետոյ, դողութեան հեղինակ Փարթեան տղան՝ որ ամէն ճիգ կը թափէր, ձեռք անցընելու համար ապարանջանը, թիագեղին միացած է, քաղցր միջոցներով ձեռքէն խլելու համար գոհարեղէնը։ Ան է որ սէրիկն զրկած է թիագեղը։

Ինչէն դիտէր թէ այդ օրը հոն պիտի երթայ, թիագեղին չմկնումը դիտելու համար։ Դաղանի՞ք... ինչպէս ամբողջ մնացեալը։

Բայց ակներեւ է թէ դիտէր։ Սէրիկնէ դուրս եկած միջոցին ինծի հետեւող սրիկաները անոր հրամանին տակ կը զբաղուէին. տիկին Սէրժանի անյաջողութեան պարագային՝ ապարանջանը պիտի յափշտակէին։

Լաւ յաջողեցաւ թիագեղը։ Հիմա կ'ըմբռնեմ թէ ինչո՞ւ համար վարձուած չալագործները վրաս չյարձակեցան մուֆիրուա փողոցին մէջ։ Հրաման ստացած էին թիագեղին տուն դառնալէն յետոյ կատարել յարձակումը, ոչ չատ մօտիկ անոր տան։

Վարիէթէի մէջ յարմար դէպքը վերսկսաւ իր գործը. այս անգամ ինկայ ծուռ դակին մէջ. բայց հ՞ոգս։ Կրո՛ղը տանի ապարանջանը. Պարպ—Պլէօն, կեղծ անտանելուզուին, ձեռնատ կինը, ստորադաս սինլքորներ վարող անչահ մարդը...

կեցցէ՛ Եալթա կոմսուհին։

Ու ըսե՛լ թէ այս ամէնէն եւ ոչ մէկը պիտի պատահէր, եթէ երբեք հայր Տուլըվան իր դռնապանի արհեստը ի գործ դնէր։ Մօրեղբայրս դրամ կը վճարէ, իր բնակարանը պահպանելու համար, մինչ անիկա միշտ կը քնանայ։

Գրաւ կը դնեմ որ այս առտու ալ գողութիւնը կատարուած դիշերուան պէս՝ կաչէ իր հին թիկնաթոռին մէջ կը քնանայ։

Մաքսիմ դռնապանին խցիկին առջեւ հանելով՝ ակնարկ մը նետեց անոր մէջ։

Ապակեպատ դուռը կիսաբաց էր, ու ծխախոտի ծուխի ամպի մը մէջէն տեսաւ երեք հոգի, որոնք վառարանին առջեւ նստած եւ կռնակին իրեն դարձուցած՝ կը ծխէին։

Մաքսիմ չատ լաւ ճանչցաւ զանոնք, իրենց կերպարանքէն ու ձայներէն։ Դրռնապան Տուլըվան, սենեկապան Ժօզէֆ ու գանձումի պաշտօնեայ Մալիքորն էին։

Այս տեսարանը արտեղութիւն պատճառեց Մաքսիմի. առաջին դաղափարը զոր յղացաւ երթալ անոնց խօսակցութիւնը խանգարելն է, ուժգնօրէն հարցապնդելով այդ երեք ժիրկ անձնոնիները՝ որոնք դիտնուն կը կարծէին դռնապանի խցիկը։

Ակամայ հասած պարբերութիւն մը պատճառ եղաւ որ կանգ առնէ։

—Կը կրկնեմ թէ այդ գործին մէջ քարտուղարը ինծի քեզի չափ արդար է, կ'ըսէր Ժօզէֆ։

—Այն ատեն ինչո՞ւ կ'ելլէք դրաւ, հարցուց հայր Տուլըվան։

—Որովհետեւ ծերուկը չէր ուզեր որ օրիորդին հետ ամուսնանայ ան։ Բայց այդ երիտասարդը դրամարկղին ձեռք չէ դպցուցած. ձեռքս կրակին մէջ կը դնեմ, եթէ այդպէս չըլլայ։

Մաքսիմ ապշահար մտիկ կ'ընէր։ Գողութիւնը իմացուած էր ծառաներուն կողմէ, հակառակ ձեռք առնուած բոլոր զգուշութեանց, գաղտնի պահուելու համար. ծառաները ազատորէն կը խօսէին Ալիսի սիրոյն վրայ, եւ ի՛նչ բառերով։ «Մերուկ» բառը Տորժէրի համար կը գործածուէր սենեկապանին կողմէ։

Մաքսիմ զսպեց իր բարկութիւնը եւ ականջ դրաւ խօսակցութեան։

—Շատ զարմանալի է որ ասարկանաս թեան իմաց չտուին, հետապնդելու համար զայն, ըսաւ Մալիքորն։

—Այդքան անմի՛տ չէ մեր տէրը։ Աւելի մեծապէս պիտի վնասէր աղջկան։ Ամէն ոք գիտէր թէ այդ երիտասարդին հետ է։ Ու խօսքը մէջերնիս իրաւունք ալ ունի։ Շատ աւելի ակռառու կերպարանք մը ունի սա անհամ Վիներոիէն։ Բայց ծերուկը չի հրաժարիր իր դաղափարներէն։

(Շարունակելի)

ՇՈԳԵՆԱՒԱՇԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Ամսական մեկ անգամ Սուրաբայա Ամերիկա

Ամսական մեկ անգամ Սուրաբայա Ամերիկա

Ամսական մեկ անգամ Սուրաբայա Ամերիկա